



[WWW.STAT.GOV.RS](http://WWW.STAT.GOV.RS)

# T ТРЕНДОВИ RENDS

- ТЕМАТСКИ ТЕКСТОВИ  
SUBJECT MATTER ISSUES
- АКТИВНОСТИ  
ACTIVITIES
- ФИНАЛНА ТРАЖЊА  
FINAL DEMAND
- СПОЉНА ТРГОВИНА  
EXTERNAL TRADE
- ЗАПОСЛЕНОСТ  
EMPLOYMENT
- РАСПОДЕЛА  
DISTRIBUTION
- ЦЕНЕ  
PRICES
- МОНЕТАРНИ СЕКТОР  
MONETARY SECTOR

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA  
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

JUN 2010 JUN

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ**

***REPUBLIC OF SERBIA  
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE***

***www.stat.gov.rs***

***ISSN 1820-1148***

**ТРЕНДОВИ  
*TRENDS***

**ЈУН  
БЕОГРАД**

**2010**

***JUNE  
BELGRADE***



**Издавач:** Републички завод за статистику,  
Београд, Милана Ракића 5

**За издавача:** др Драган Вукмировић,  
директор

---

**Редакција:**

др Миладин Ковачевић - руководилац  
Мирослав Јанковић  
мр Драги Стојиљковић  
мр Милена Раданов-Радичев  
мр Нада Ђерић

**The publisher:** Republic Statistical Office,  
Beograd, Milana Rakića 5

**For the publisher:** Dragan Vukmirivić, PhD  
Director

---

**Editorial board:**

Miladin Kovačević, PhD - Editorial Chief  
Miroslav Janković  
Dragi Stojiljković, MSc.  
Milena Radanov-Radičev, MSc.  
Nada Đerić, MSc.

**Анализа података и графикана:** мр Нада Ђерић

**База података:** мр Нада Ђерић

**Унос података и програмирање:** мр Нада Ђерић,  
Милена Миловановић,  
мр Милена Раданов-Радичев

**Графикони и табеле:** мр Милена Раданов-Радичев

**Методологија:** мр Нада Ђерић,  
мр Милена Раданов-Радичев

**Уређивање тематских прилога:**  
мр Милена Раданов-Радичев,  
мр Нада Ђерић

**Лектура:** Емилија Видановић

**Превод:** мр Милена Раданов-Радичев,  
мр Нада Ђерић,  
Весна Аралица

**Интернет технологија:** мр Нада Ђерић,  
Ирена Димић

**Дизајн корица:** мр Милена Раданов-Радичев

**Израда корица:** Јован Ђерић

**Analysis of data and graphs:** Nada Đerić, MSc.

**Data base:** Nada Đerić, MSc.

**Data entry and programming:** Nada Đerić, MSc.,  
Milena Milovanović,  
Milena Radanov-Radičev, MSc.

**Graphs and tables:** Milena Radanov-Radičev, MSc.

**Methodology:** Nada Đerić, MSc.,  
Milena Radanov-Radičev, MSc.

**Editing subject matter issues:**  
Milena Radanov-Radičev, MSc.,  
Nada Đerić, MSc.

**Proof-reading:** Emilija Vidanović

**Translating:** Milena Radanov-Radičev, MSc.,  
Nada Đerić, MSc.,  
Vesna Aralica

**Internet technology:** Nada Đerić, MSc.,  
Irena Dimić

**Design of covers:** Milena Radanov-Radičev, MSc.

**Covers made by:** Jovan Đerić

Тематски прилози и коментари изражавају мишљења аутора и, према томе, не представљају званичне ставове матичне институције.

*Subject matter issues and comments express the opinions and the attitudes of the authors, therefore they should not be taken as official attitudes of the home office.*

---

## РЕЧ РЕДАКЦИЈЕ

Јунски број ТРЕНДОВА доноси заокружене податке за први квартал, и за првих пет месеци текуће године, 2010. Неке серије о ценама имају и податке за прво полугође, текуће године.

Од овог броја ТРЕНДОВА, јун 2010, унеколико је измењен пројекат израде табеларног и графичког приказа изабраног, стандардног скупа серија, из базе временских серија Републичког завода за статистику Србије. Измене се НЕ односе на садржај, већ само на графички изглед публикације. Ово је први корак у репројектовању, који је неопходан да би се омогућило, касније, методолошко и технолошко унапређивање пројекта.

Детаљније информације о свим серијама ће од сада бити објављиване само на почетку године, у мартовском броју ТРЕНДОВА, у уводном делу: Базе временских серија Републичког завода за статистику.

Специјална ТЕМА јунског броја ТРЕНДОВА је **Међународно поређење ПАРИТЕТА КУПОВНЕ МОЋИ и БРУТО ДОМАЋЕГ ПРОИЗВОДА Србије у 2003. 2004. години.** Водећи аутори рада су мр Драги Стојиљковић и Мирослав Јанковић, од овог броја и чланови редакције наше публикације.

Овај чланак је раније био објављен у часопису МАТ.

## EDITORIAL

*The Jun issue of **TRENDS** publication presents data series for the first quarter, and for the first five months of current year, 2010. Some prices' time series contain data for the first six months of the current year, also.*

*Starting this **TRENDS** issue, Jun 2010, there have been certain changes involved in project for making tables and graphs for presentation of chosen, standard subset of series belonging to time series data base of the Republic Statistical Office of Serbia. The changes DO NOT refer to the basic contents of the publication, but only to graphic layout. This is the first step of re-projecting that is necessary to be made so the further methodological and technological improvements of the project will be possible.*

*From now on, the detailed information on all the statistics' series will be published only at the beginning of a year in March issue of **TRENDS** in the standard subject matter issue: Time Series Data Bases in Statistical Office of the Republic of Serbia.*

*The special TOPIC of this issue is **International comparison of PURCHASE POWER PARITY and GROSS DOMESTIC PRODUCT of Serbia in 2003 and 2004.** The leading authors are Dragi Stojiljković MSc and Miroslav Janković, the two new members of Editorial board of our publication.*

*This article has been published previously in MAT.*

<b>С а д р ж а ј</b>	<b>Страна</b> <i>Page</i>	<i>C o n t e n t s</i>
<b>Међународно поређење паритета куповне моћи и бруто домаћег производа Србије у 2003. и 2004. години</b>	<i>i</i>	<i>International comparison of Purchase Power Parity and Gross Domestic Product of Serbia in 2003 and 2004</i>
<b>Активности</b>	<i>1</i>	<i>Activities</i>
<b>Финална тражња</b>	<i>7</i>	<i>Final demand</i>
<b>Спољна трговина</b>	<i>13</i>	<i>External trade</i>
<b>Запосленост</b>	<i>21</i>	<i>Employment</i>
<b>Расподела</b>	<i>27</i>	<i>Distribution</i>
<b>Цене</b>	<i>31</i>	<i>Prices</i>
<b>Монетарни сектор</b>	<i>37</i>	<i>Monetary sector</i>
<b>Методолошка објашњења</b>	<i>41</i>	<i>Methodological explanations</i>

**МЕЂУНАРОДНО ПОРЕЂЕЊЕ ПАРИТЕТА  
КУПОВНЕ МОЋИ И БРУТО ДОМАЋЕГ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ  
У 2003. И 2004. ГОДИНИ**

*INTERNATIONAL COMPARISON OF PURCHASE POWER PARITY  
AND GROSS DOMESTIC PRODUCT OF SERBIA  
IN 2003 AND 2004*

Мр Драги Стојиљковић  
Мирослав Јанковић  
Татјана Станојевић-Миладиновић  
**Републички завод за статистику**

*Dragi Stojiljković, MSc  
Miroslav Janković  
Tatjana Stanojević-Miladinović  
Republic Statistical Office*

**САЖЕТАК**

**SUMMARY**

Бруто домаћи производ (Gross Domestic Product – GDP) је макроекономски агрегат који се у међународним поређењима најчешће користи да репрезентује укупан економски значај и величину земље. GDP по становнику се користи за приказивање нивоа економског положаја и стандарда њених становника. Да би се обезбедила коректна међународна упоредивост GDP-а и његових расходних компоненти (агрегата финалне потрошње) неопходно је испуњавање три битна услова:

- дефиниција GDP-а мора бити иста,
- валута у којој се исказује GDP мора бити иста и
- ниво цена по коме се вреднује GDP мора бити исти.

Први услов једнакости дефиниције GDP-а и осталих макро агрегата финалне потрошње задовољава се применом међународних статистичких стандарда при обрачунима ових макроекономских агрегата у земљама за које се врши поређење. У области статистике националних рачуна ови стандарди су: Систем националних рачуна 1993 (*System of National Accounts 1993 – SNA 93*), односно Европски систем рачуна 1995 (*European System of Accounts 1995 – ESA 95*).

Да би се испунила остала два услова неопходно је имати конверзионе стопе које истовремено врше превођење у заједничку валуту и уједначавање куповне моћи различитих валута. Употребом девизних курсева за конвертовање GDP-а различитих земаља у заједничку валуту не испуњава се трећи услов неопходан за коректну упоредивост.

*Gross domestic product is a macro-economic aggregate used commonly to make international comparisons as regard the economic position and strength of a country. GDP per capita serves the purpose of showing population economic standing and standard. To have correct international comparability of GDP and its expenditure components (final consumption aggregates), three essential conditions should be met:*

- *GDP definition must be the same,*
- *GDP must to be expressed in the same currency*
- *GDP must be valued on the same price level.*

*As for the first condition, same definition of GDP and other macro aggregates of final consumption, international statistical standards must be applied for their calculation in countries for which comparisons are undertaken Those standards are for national accounts statistics: System of National Accounts 1993 – SNA 93, i.e. European System of Accounts 1995 – ESA 95).*

*To meet the two other conditions one need to have conversion rates by means of one can at the same time make conversion into common currency and balance purchase power of different currencies. The third condition, necessary for correct comparability, cannot be met if foreign currency exchange rates are used to convert GDP of different countries into common currency.*

\*\*\*\*\*

## 1. МЕТОДОЛОШКИ ПРЕДУСЛОВИ КОРЕКТНИХ МЕЂУНАРОДНИХ ПОРЕЂЕЊА

Приликом међународних поређења *GDP*-а, још увек се веома често, пре свега због своје једноставности, користи прерачунавање коришћењем девизних курсева. Подаци о девизним курсевима су доступни, поступак прерачунавања је једноставан и лако га је објаснити, а добијени резултат је лако разумљив корисницима. Ипак, употреба било ког од неколико метода прерачунавања *GDP*-а коришћењем било званичних било тржишних девизних курсева (метод текућих девизних курсева, метод девизних курсева прилагођених кретању цена, метод трогодишњег просечног девизног курса Светске банке) не обезбеђује упоредивост прерачунатих података. Мада су резултати исказани у једној изабраној валути упоредивост *GDP*-а различитих земаља није обезбеђена, нити у погледу нивоа, нити у погледу динамике појаве. Постоје два главна недостатка коришћења девизних курсева у међународним поређењима *GDP*-а: први је што се девизни курсеви често мењају, а други што не одражавају разлике у куповној моћи.

Девизни курсеви варирају непрекидно, понекад прилично интензивно и неочекивано. Формирање девизних курсева зависи од понуде и тражње за девизама, односно од платно-билансне позиције и односа спољнотрговинске размене. Истовремено је политика формирања курса део укупне економске политике и променом курса се тежи постизању одређених ефеката на укупни економски амбијент. Поред тога на формирање девизних курсева могу значајно утицати и други фактори који нису увек повезани са реалним економским кретањима: берзанске спекулације, капиталне трансакције, промена међународног положаја земље, политичке кризе итд.

Тако је, на пример, вредност једног америчког долара у односу на немачку марку порасла са 1,44 у 1995. години на 1,75 у 1998. години, односно на 2,18 у 2001. години. Затим је наступила супротна тенденција. Један амерички долар у 2001. години вредео је 1,12 евра, а у 2004. години свега 0,80 евра. Чињеница да девизни курсеви (чак и релативно стабилних валута) флукутирају током времена онемогућава реално поређење динамике *GDP*-а различитих земаља прерачунатих девизним курсевима.

Промене међувалутних односа у времену доводе до повећања или смањења *GDP*-а (прерачунатог девизним курсом) без реалне основе. Зависно од

валуте која се користи за прерачунавање, могу се добити различита кретања *GDP*-а током времена, па и различите тенденције (раст или пад). Ако се *GDP* конвертује употребом девизног курса, обим економије једне земље може варирати из разлога који нису повезани са нивоом економске активности у тој земљи. И у релативно стабилним економским условима развијених западних економија показано је да *GDP* прерачунат коришћењем девизних курсева не осликава нити реалне разлике у нивоима нити реалне промене у времену. Тако је, на пример, ниво *GDP*-а (прерачунат коришћењем девизног курса) Сједињених америчких држава у 1985. години био за 44% виши, а у 1990. години за 16% нижи од нивоа *GDP*-а Европске уније, мада су реалне просечне годишње стопе раста *GDP*-а у овом периоду биле скоро једнаке (у Сједињеним америчким државама 3,2%, а у Европској унији 3,1%).

Други недостатак коришћења девизних курсева у међународним поређењима *GDP*-а је што девизни курсеви, због њихове улоге и начина њиховог формирања, не одражавају разлике у куповној моћи различитих валута на националним тржиштима. Прерачуни *GDP*-а коришћењем девизног курса задржавају вредновање по националним ценама, па тако одражавају не само разлике у обиму *GDP*-а, већ и разлике у нивоима цена између земаља које се пореде. На овај начин прерачуни *GDP*-а коришћењем девизних курсева увећавају величину националних економија са релативно високим нивоима цена и умањују величину оних са релативно ниским нивоима цена. Како су земље са вишим нивоима цена уједно и развијеније земље, то се укупна разлика између најразвијенијих и најнеразвијенијих земаља повећава. Тако су онемогућена реална поређења нивоа *GDP*-а у простору (између земаља). Исто тако, промене девизних курсева током времена по правилу значајно одступају од промена релативних нивоа цена у истом временском периоду, чиме су онемогућена и реална поређења динамике *GDP*-а прерачунатог девизним курсевима.

Да би се обезбедио трећи услов коректне међународне упоредивости *GDP*-а и његових компоненти финалне потрошње (односно да нивои цена по којима се вреднује *GDP* морају бити исти) неопходно је имати конверзионе стопе које истовремено преводе у заједничку валуту и уједначавају куповну моћ различитих валута

(дефлационирају нивое цена). Ове конверзионе стопе називају се паритети куповне моћи (*Purchasing Power Parities – PPP*). Када се *GDP*-и различитих земаља конвертују у заједничку валуту употребом *PPP*-а, они се истовремено своде и на исти ниво цена. Сходно томе, они тада одражавају само разлике између обима произведених роба и услуга у тим земљама, и као такви они су реалне мере, односно мере обима.

На овакав закључак указано је већ у уводном поглављу Система националних рачуна 1993: "Када се жели поређење обима произведених или потрошених роба и услуга по становнику, *подаци у националној валути се морају превести у заједничку валуту помоћу паритета куповне*

*моћи, а не помоћу девизних курсева*. Добро је познато да, уопште, ни тржишни ни стални девизни курсеви не одражавају релативне интерне куповне моћи различитих валута. Када се девизни курсеви употребљавају за превођење бруто домаћег производа, или других статистичких података, у заједничку валуту, цене по којима се вреднују робе и услуге у земљама са високим дохотком теже да буду веће него у земљама са ниским дохотком, преувеличавајући тако разлику у реалним дохоцима између њих. Зато се подаци преведени преко девизног курса не могу тумачити као мере релативног обима роба и услуга на које се односе."

## 2. УЛОГА ПАРИТЕТА КУПОВНЕ МОЋИ У МЕЂУНАРОДНИМ ПОРЕЂЕЊИМА

Израчунавање паритета куповне моћи је, нажалост, пуно сложенији, захтевнији и дуготрајнији процес у односу на релативно лако добијање података о девизним курсевима. Наравно, и објашњавање и разумевање примењених поступака и њихово значење је знатно компликованије.

Паритети куповне моћи су посебне стопе конверзије (просторни дефлатори) које уједначавају куповну моћ различитих валута елиминисањем разлика у нивоу цена између земаља. У најједноставнијем облику, *PPP* су односи цена исте робе или услуге у националним валутама у различитим земљама. На пример, уколико је цена неке прецизно дефинисане робе у Србији 300 динара, а у Швајцарској 10 швајцарских франака, онда паритет куповне моћи за ту робу између Србије и Швајцарске износи 300 динара према 10 швајцарских франака, односно 30 динара за швајцарски франак. То значи да би за сваки швајцарски франак потрошен за ту робу у Швајцарској морали потрошити 30 динара у Србији да би набавили исту количину и квалитет те робе.

Обрачун паритета куповне моћи врши се у две фазе: прво, на нивоу група производа и услуга, где је *PPP* геометријска средина односа цена различитих производа у групи, и друго, на нивоу *GDP*-а (или његових расходних компоненти), где се *PPP* за групе производа пондерише и упросечава, како би се добили *PPP*-и за ове нивое. Пондери који се употребљавају за агрегирање *PPP*-а су расходи на одговарајуће групе производа и услуга.

У обрачун *PPP*-а укључују се сви производи и услуге које обухвата *GDP*, кроз узорак (корпу) роба и услуга, за које је потребно снимити цене у земљама за које се врши поређење. То укључује потрошачка добра и услуге, услуге државе (јавних служби), опрему и грађевинске пројекте. Детаљније, потрошачка добра укључују храну, пића, дуван, одећу, обућу, станарине, снабдевање водом, гасом и струјом, здравствене робе и услуге, намештај, опремање стана, саобраћајна средства и услуге, гориво, услуге и производе за културу и рекреацију, телефонске услуге, образовне услуге, робе и услуге за личну хигијену и одржавање домаћинства и услуге поправки.

Цене које се користе у обрачунима *PPP*-а су тржишне цене, тј. цене које ефективно плаћају потрошачи, тако да оне укључују све порезе који утичу на финалну цену производа.

Поређење паритета куповне моћи може се извршити применом неколико различитих метода:

- Билатерални (бинарни) метод састоји се у директном поређењу две земље. То је најбољи начин поређења, али му је домет ограничен, јер се упоредивост постиже само између одговарајућег пара земаља.

- Комплексни билатерални метод представља поређење више земаља са једном изабраном земљом (земља - мост) по јединственој номенклатури репрезентативних производа и услуга и уз коришћење јединствених пондера.

- Мултилатерални метод омогућава поређења више земаља, при чему је свака земља



- упоредива са осталима. Овај метод предвиђа коришћење детаљне структуре финалне употребе GDP-а, обимну статистичку документацију о ценама и другим индикаторима и сложене обрачуне.

Поред тога постоји и скраћени (*short cut*) метод, који је, обично због расположивости ограниченог броја упоредивих цена, заснован на поређењу свега десетак изабраних производа. Резултати оваквих поређења имају карактер грубе апроксимације и морају се узимати са великом дозом опрезности.

Пристрасност у резултатима PPP-а може се јавити у два случаја: први је када се за неку земљу цене које нису репрезентативне за њену потрошњу класификују као репрезентативне, а други је тзв. "*Gerčenkron efekat*".

Генерално, цене које нису репрезентативне теже да буду више од оних које су репрезентативне за потрошњу земље. Зато земље које нерепрезентативне цене класификују као репрезентативне цене, које у процедури обрачуна PPP-а у међународном програму поређења имају значајнији утицај на укупне резултате, прецењују свој ниво цена и сходно томе подцењују обиме својих агрегата исказаних према PPP-у. Ова опасност отклања се пажљивим избором репрезентативних цена у процесу спровођења програма међународног поређења PPP-а.

"*Gerčenkron efekat*" може да се јави код метода агрегације који користе било одговарајућу структуру цена или одговарајућу структуру количина за поређење земаља. Код метода који користе структуру цена, удео земље у укупном GDP-у (за групу земаља које се пореде) ће расти ако одговарајућа просечна структура цена постане мање карактеристична у односу на структуру цена те земље. Код метода које користе структуру количина, удео земље у укупном GDP-у ће опасти када одговарајућа просечна структура количина постане мање карактеристична у односу на структуру количина те земље. "*Gerčenkron efekat*" настаје због негативне корелације између цена и количина. Другим речима, структура расхода се мења у зависности од промена релативних цена зато што потрошачи усмеравају своје расходе према релативно јефтинијим производима. Да би се избегли ови ризици пристрасности резултата у међународном програму поређења PPP-а користе се два метода који за агрегирање не користе нити структуру цена нити структуру количина: *EKS (Elteto-Koves-Sulc)* метод и *GK (Geri-Kamis)* метод.

Најзначајнија употреба PPP-а је у међународним поређењима бруто домаћег

производа (*Gross Domestic Product – GDP*) и његових расходних компоненти (агрегата финалне потрошње) у реалном исказу. Обрачунати PPP-и користе се, уместо девизних курсева, за свођење нивоа GDP-а различитих земаља (исказаних у националним валутама) у заједничку валуту и по истим нивоима цена по којима се вреднује GDP, што омогућава коректно међународно поређење. Зато је и у земљама евро-зоне, које имају исту националну валуту, настављено израчунавање PPP-а, пошто иста валута не значи да су нивои цена на националним тржиштима исти.

Када се GDP-и различитих земаља конвертују у заједничку валуту употребом PPP-а, сви су они вредновани по заједничкој листи цена. Као и код временских серија GDP-а у сталним ценама, на овај начин постаје могуће поређење њихових обима у простору, односно између земаља.

GDP конвертован помоћу PPP-а има бољи и јаснији економски смисао од GDP-а конвертованог према девизном курсу. Промене девизног курса могу довести до тога да земље изненада постају "богатије"е или "сиромашније", чак и када у реалности нема измена у обиму произведених роба и услуга. Покретни просеци девизних курсева не дају много бољу слику. Подаци конвертовани према PPP-у показују стабилнију везу између GDP-а две земље у односу на реална кретања њихових GDP-а, док подаци конвертовани девизним курсевима показују промене које су необјашњиве у односу на реална кретања GDP-а.

Погрешно би било помислити да је PPP комплетна замена за девизне курсеве у међународним поређењима. У ствари, они су комплементарни, пошто су поређења заснована на PPP-у употребљива у специфичним ситуацијама, као што су поређења нивоа производње или нивоа продуктивности између земаља, док су поређења заснована на девизним курсевима погоднија у неким другим случајевима. На пример, уколико желимо да упоредимо ниво извоза и увоза онда би било неопходно употребити девизне курсеве уместо PPP-а.

Поставља се питање да ли PPP на укупном нивоу (на нивоу GDP-а) може бити употребљен да одреди да ли је валута подцењена или прецењена. Ако је GDP изражен у PPP-у за дату земљу виши или нижи него одговарајући девизни курс, то је индикација да курс подцењује или прецењује општи ниво цена, али то није исто што и тврдња да је валута подцењена или прецењена јер у случају девизног курса критеријум за то није однос нивоа цена, већ однос понуде и тражње за девизицама.

*GDP* обрачунат према *PPP*-у има за циљ да омогући међународна поређења цена и обима *GDP*-а и њихових расходних компоненти и као такав односи се на финалне производе и услуге које чине укупан *GDP*, укључујући многе ставке којима

се не тргује. Шта више, агрегати *GDP*-а су вредновани по домаћим тржишним ценама и обрачунати употребом пондера који представљају расходе домаће тражње.

### 3. МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМ ПОРЕЂЕЊА *PPP*-а И *GDP*-а

Међународно поређење паритета куповне моћи спроводи се кроз заједнички *PPP* програм *OECD*-а и Евростата и ове две организације деле одговорност за обрачун *PPP*-а. Евростат врши обрачуне за земље Европске уније и земље кандидате. *OECD* се бави неевропским чланицама *OECD*-а и осталим земљама које нису чланице Европске уније, као што су Русија, Украјина и неке земље југоисточне Европе. Од 2006. године земље западног Балкана су укључене у редован програм поређења Евростата. Овај програм је у ствари део великог међународног пројекта поређења Уједињених нација.

Евростат је започео свој *PPP* програм 60-тих година да би упоредио релативне нивое цена и обима *GDP*-а у оквиру тадашње Европске економске заједнице. У раним 80-тим годинама успостављен је заједнички *OECD*-Евростат *PPP* програм у циљу омогућавања међународне упоредивости цена и мера обима *GDP*-а и његових расходних компоненти (агрегата финалне потрошње) за све чланице *OECD*-а.

Међународни програм обрачунавања паритета куповне моћи поставља пред националне статистике обимне задатке у области статистике националних рачуна и статистике цена. Цене се прикупљају за обезбеђивање међународног поређења нивоа цена, као основни корак у обрачуну поређења обима *GDP*-а и његових расходних компоненти.

*PPP* програм Евростата сада се спроводи сваке године, а *PPP* програм *OECD*-а се спроводи у трогодишњој периодици (1999, 2002, 2005.), док се раније спроводио у петогодишњој. Међународни програм поређења *PPP*-а и *GDP*-а је изузетно сложен, скуп и дуготрајан посао. Један циклус реализације програма, односно добијања резултата за једну годину, траје више година. Тако су се, на пример, за поређење резултата 2005. године, цене снимале почевши од 2003. године, а коначни резултати се могу очекивати тек 2007. године. На основу ових резултата екстраполирају се годишње процене укупног *PPP*-а и обима *GDP*-а по становнику које публикују Евростат, *OECD* и Уједињене нације. Основни недостаци

међународног програма поређења произилазе из његове сложености, високих трошкова спровођења и релативно касног добијања резултата.

Листа производа и услуга у програму поређења паритета куповне моћи *OECD*-а и Евростата је прилично обимна. Она обухвата око 2900 потрошачких роба и услуга, 30-так услуга државе, образовања и здравства, око 200 врста опреме и око 20 грађевинских пројеката. Овако велики број детаљних спецификација производа и услуга за које се прикупљају цене омогућава земљама које учествују у програму да идентификују производе и услуге који су репрезентативни са становишта њихових домаћих расхода. Међутим, од земаља се очекује да обезбеде цене за мањи подскуп ових производа и услуга.

*EKS* метод је главни метод који се користи у *PPP* програму *OECD*-а и Евростата за процењивање реалних расхода. *EKS* метод је мултилатерални метод који израчунава  $n$ -ти корен производа свих могућих Фишерових индекса између  $n$  земаља. Он се користи за израчунавање паритета између детаљних група производа и услуга, а такође и на нивоу *GDP*-а. *EKS* метод третира земље које се пореде као скуп независних јединица, сваку са истим пондером. Он укључује обрачун скупа бинарних *PPP*-а између сваког пара земаља. Због тога је *EKS* метод намењен поређењу нивоа цена и обима *GDP*-а и његових агрегата. *EKS* метод има особину да не зависи од промене базе земље и транзитиван је.

*GK* метод, третира земље које се пореде као делове истог скупа, при чему је пондер земље удео њеног *GDP*-а у укупном *GDP*-у свих земаља које се пореде. Сходно томе, *GK* резултати су намењени анализи структура цена и обима између земаља.

Статистички систем Србије укључен је у међународни пилот пројекат поређења *PPP*-а за земље западног Балкана кроз статистичка истраживања снимања цена за поједине групе потрошачких добара у главним градовима обухваћених земаља у периоду од 2003. до 2005. године. Због сложености пројекта у овом периоду није предвиђено прикупљање цена услуга државе, образовања и здравства, опреме и грађевинских

пројекта. Реализација овог пројекта ће омогућити директно поређење финалне потрошње домаћинства земаља западног Балкана са Словенијом, а затим индиректно са осталим европским и другим земљама које учествују у међународном програму поређења *PPP*-а. Србија и Црна Гора је у овом пројекту обухваћена кроз два подпројекта, па је снимањем цена посебно у Београду и Подгорици, омогућена израда посебних резултата за Србију. Тај пројекат је део Европског програма поређења, који ће резулirati поређењем *PPP*-а Србије за 2005. годину на нивоу агрегата финалне потрошње домаћинства, не само са земљама западног Балкана, већ и са осталим земљама Европске уније и *OECD*-а.

Евростат је у 2005. години објавио резултате прва два циклуса снимања цена хране, пића, дувана, одеће и обуће у 2003. години за земље западног Балкана. Приказани су збирни резултати за Србију и Црну Гору, али су дати и посебни резултати за Београд и Подгорицу. Тако индекс нивоа цена хране, пића и дувана у Србији и Црној Гори у 2003. години износи 59, а одеће и

обуће 87 у односу на просек Европске уније (25 земаља). Посебни резултати по градовима у којима су снимане цене показују да индекс нивоа цена хране, пића и дувана у Београду износи 62, а цена одеће и обуће 85 у односу на Љубљану.

Нажалост, коначни резултати овог међународног пројекта за 2005. годину ће бити расположиви тек 2007. године, што не задовољава садашње потребе корисника података. У следећем циклусу међународног пројекта за период од 2006. до 2008. године реализоваће се поређења *PPP*-а Србије на нивоу укупног *GDP*-а, укључујући и производе и услуге које чине потрошњу државе и бруто инвестиције.

У овом раду је извршена експертска процена паритета куповне моћи и бруто домаћег производа Србије, најпре у односу на Словенију, а затим посредно у односу на остале земље Европске уније. Коришћени су расположиви подаци о ценама, потрошњи, бруто домаћем производу, девизним курсевима итд.

#### 4. ПРОЦЕНА *PPP*-а СРБИЈЕ У ОДНОСУ НА СЛОВЕНИЈУ

Процена паритета куповне моћи Србије у односу на Словенију у овом раду је спроведена билатералним методом у два корака. Прво је извршена процена *PPP*-а за агрегат финалне потрошње домаћинства, а затим процена *PPP*-а за укупан бруто домаћи производ.

Структура финалне потрошње домаћинства у Србији и Словенији се значајно разликује. У Србији је учешће издатака за храну и

безалкохолна пића у укупној потрошњи домаћинства двоструко веће у односу на учешће у Словенији. Истовремено, учешће издатака за саобраћајна средства и услуге, рекреацију и културу и хотеле, ресторани и кафе у укупној потрошњи домаћинства веће је у Словенији.

У Табели 1. дата је релативна структура издатака домаћинства за финалну потрошњу у 2003. години.

Табела 1. Структура издатака домаћинства за финалну потрошњу у 2003. години

	Србија	Словенија
<b>УКУПНО</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Храна и безалкохолна пића	33,7	16,6
Алкохолна пића и дуван	6,7	4,7
Одећа и обућа	5,5	6,3
Услуге за кућу (становане, вода, струја, гас)	20,3	19,3
Покућство, опрема и одржавање стана	4,5	6,1
Здравље	2,6	3,2
Саобраћајна средства и услуге	10,2	14,6
Комуникације (ПТТ услуге)	4,0	2,8
Рекреација и култура	3,5	9,5
Образовање	1,3	0,9
Хотели, ресторани и кафеи	3,3	6,8
Остало	4,4	9,1

У првом кораку процене (за агрегат финалне потрошње домаћинства), прво су процењени *PPP*-и на нивоу група издатака за потрошњу домаћинства, делимичним коришћењем резултата међународног пројекта, а затим је коришћена просечна структура издатака домаћинства за финалну потрошњу у Србији и Словенији за обрачунавање укупног *PPP*-а за овај агрегат.

Компаративни ниво цена (*Comparative price level – CPL*) добија се као релативни однос

*PPP*-а и девизног курса, у овом случају динара према толару. У 2003. години просечан годишњи курс износио је 0,278 динара за толар, а у 2004. години 0,304 динара за толар.

У Табели 2. дата је процена паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена Србије у односу на Словенију по групама роба и услуга и укупно за финалну потрошњу домаћинства у 2003. и 2004. години.

**Табела 2. Процена паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена финалне потрошње домаћинства Србије у односу на Словенију**

	2003 Индекс <i>CPL</i> (Сло=100)	2003 <i>PPP</i> (Срб : Сло)	2004 Индекс <i>CPL</i> (Сло=100)	2004 <i>PPP</i> (Срб : Сло)
<b>УКУПНА ФИНАЛНА ПОТРОШЊА ДОМАЋИНСТАВА</b>	<b>66,9</b>	<b>0,186</b>	<b>65,1</b>	<b>0,198</b>
Храна и безалкохолна пића	64,4	0,179	66,6	0,203
Алкохолна пића и дуван	53,0	0,147	50,9	0,155
Одећа и обућа	79,2	0,220	75,6	0,230
Услуге за кућу (становање, вода, струја, гас)	45,6	0,127	42,9	0,130
Покућство, опрема и одржавање стана	97,7	0,272	90,4	0,275
Здравље	74,5	0,207	73,5	0,224
Саобраћајна средства и услуге	92,8	0,258	88,8	0,270
Комуникације (ПТТ услуге)	37,0	0,103	35,8	0,109
Рекреација и култура	63,8	0,177	62,8	0,191
Хотели, ресторани и кафеи	80,1	0,223	74,3	0,226
Лични изглед и остало	71,8	0,200	69,5	0,211

Паритети куповне моћи, односно односи цена појединих група производа и услуга значајно одступају од просечног односа цена. Посматрано по групама производа највиша разлика у нивоима цена у корист Словеније је код производа и услуга покућства, опреме и одржавања стана и саобраћајних средстава и услуга, док су у Србији релативно најниже цене производа и услуга из група комуникације (ПТТ услуге), услуге за кућу (становање, вода, струја, гас) и алкохолна пића и дуван.

Укупан *PPP* финалне потрошње домаћинства Србије у односу на Словенију је 0,186 динара за толар у 2003. години, односно 0,198 динара за толар у 2004. години. То значи да се у 2003. години у Србији за 0,186 динара могао набавити исти квалитет и количина производа и услуга финалне потрошње домаћинства као у Словенији за 1 толар. Реципрочо, у Словенији је било потребно 5,4 толара за исти квалитет и количину производа и услуга финалне потрошње домаћинства који су се у Србији могли набавити за 1 динар.

Компаративни ниво цена производа и услуга личне потрошње у Србији у односу на Словенију у 2003. години је 66,9% што значи да је *PPP* нижи од девизног курса, односно да представља 66,9% девизног курса динара према толару.

У 2004. години *PPP* финалне потрошње домаћинства у Србији у односу на Словенију је нешто виши у односу на 2003. годину, али је компаративни ниво цена производа и услуга личне потрошње нешто нижи (65,1), пошто се девизни курс променио више од промене релативног нивоа цена.

Проценом *PPP*-а за агрегат финалне потрошње домаћинства обухваћен је већи део, али не и укупна расходна структура бруто домаћег производа. У 2003. години издаци домаћинства за индивидуалну потрошњу у Србији представљају 75,4%, а у Словенији 55,8% укупног бруто домаћег производа.

У Табели 3. дата је релативна структура расхода бруто домаћег производа у Србији и Словенији у 2003. години.

Табела 3. Структура расхода бруто домаћег производа у 2003. години

	Србија	Словенија
<b>УКУПАН БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Издаци за финалну потрошњу	107,1	75,4
Издаци за индивидуалну потрошњу	81,7	67,5
- домаћинства и непрофитних институција које услужују домаћинства	75,4	55,8
- државе	6,3	11,8
Издаци за колективну потрошњу државе	25,4	7,8
Бруто инвестиције	14,8	24,7
Бруто инвестиције у основне фондове	14,1	23,3
Промене залиха	0,7	1,4
Салдо извоза и увоза роба и услуга	-21,9	-0,1
Извоз роба и услуга	23,5	55,8
Увоз роба и услуга	45,3	55,9

Процена *PPP*-а за укупан бруто домаћи производ урађена је под претпоставком да су *PPP*-и за остале категорије финалне употребе бруто домаћег производа (потрошња државе, бруто инвестиције) у 2003. години нешто виши у односу на *PPP*-е процењене за финалну потрошњу домаћинства, а да су у 2004. години још виши у односу на претходни годину. Пошто се трансакције

у међународној размени обављају применом девизних курсева, они су узети за *PPP*-е салда извоза и увоза роба и услуга.

Процена паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена бруто домаћег производа и његових расходних компоненти дата је у Табели 4.

Табела 4. Процена паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена бруто домаћег производа Србије у односу на Словенију

	2003 Индекс <i>CPL</i> (Сло=100)	2003 <i>PPP</i> (Срб : Сло)	2004 Индекс <i>CPL</i> (Сло=100)	2004 <i>PPP</i> (Срб : Сло)
<b>УКУПАН БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД</b>	<b>66,7</b>	<b>0,185</b>	<b>66,2</b>	<b>0,201</b>
Издаци за финалну потрошњу домаћинства и непрофитних институција	66,9	0,186	65,1	0,198
Издаци за финалну потрошњу државе (индивидуалну и колективну)	66,9	0,186	68,4	0,208
Бруто инвестиције у основне фондове	80,3	0,223	81,4	0,247
Салдо извоза и увоза роба и услуга	100,0	0,278	100,0	0,304

Према томе, процењен укупан паритет куповне моћи динара према толару у 2003. години износи 0,185 динара за 1 толар, а у 2004. години 0,201 динара за 1 толар. То је стопа конверзије валута која доводи до уједначавања укупне куповне моћи у Србији и Словенији.

У Табели 5. дата је процена укупног паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена Србије и Словеније у 2003. и 2004. години.

Табела 5. Процена укупног паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена Србије и Словеније у 2003. и 2004. години

	2003.	2004.
Званични девизни курс динара према толару	0,278	0,304
Званични девизни курс толара према динару	3,6	3,3
Паритет куповне моћи динара према толару	0,185	0,201
Паритет куповне моћи толара према динару	5,4	5,0
Компаративни ниво цена у Србији (Словенија = 100)	66,7	66,2
Компаративни ниво цена у Словенији (Србија = 100)	149,9	151,1



То значи да се у Србији у 2003. години за 0,185 динара, а у 2004. години за 0,201 динара могао набавити исти квалитет и количина производа и услуга као у Словенији за 1 толар. Реципрочно, у Словенији је у 2003. години било потребно 5,4 толара, а у 2004. години 5,0 толара за исти квалитет и количину производа и услуга који су се у Србији могли набавити за 1 динар.

Компаративни ниво цена производа и услуга *GDP*-а у Србији у односу на Словенију у 2003. години је 66,7% што значи да је *PPP* нижи од девизног курса, односно да представља 66,7% девизног курса динара према толару. У 2004.

години укупан компаративни ниво цена производа и услуга у Србији у односу на Словенију је нешто нижи (66,2) у односу на 2003. годину, пошто је промена девизног курса била већа од промене релативног нивоа цена.

Генерално, компаративни ниво цена у Словенији је око 1,5 пута виши од нивоа цена у Србији, односно ниво цена у Србији представља око две трећине нивоа цена у Словенији. То уједно показује да је куповна моћ динара (у Србији) односу на куповну моћ толара (у Словенији) у 2003. години већа за 49,9%, а у 2004. години за 51,1% у односу на званични девизни курс.

## 5. ПОРЕЂЕЊЕ *PPP*-А И *GDP*-А СРБИЈЕ И ЗЕМАЉА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

На основу компаративног нивоа цена Словеније и Европске уније и процењеног нивоа цена Србије према Словенији извршена је посредна процена *PPP*-а, компаративног нивоа цена и *GDP*-а Србије и 25 земаља Европске уније (ЕУ-25) у 2003. години.

Просечан *PPP* Европске уније исказује се у фиктивној заједничкој валутној јединици која се назива стандард куповне моћи (*Purchasing Power Standard – PPS*). *PPS* исказује обим економских агрегата за потребе реалних (просторних) поређења земаља Европске уније. Обими економских агрегата у стандардима куповне моћи се добијају дељењем њихове оригиналне вредности у националној валути одговарајућим паритетима куповне моћи. Због тога се за један *PPS* у свим земљама купују исти просечан обим производа и услуга. То уједно значи да је за куповину истог обима производа и услуга у различитим земљама потребан различит износ националне валуте, зависно од националног нивоа цена. То важи и за оне земље Европске уније у којима је евро национална валута.

Према резултатима Европског програма поређења, ниво цена у Словенији 2003. години представља 75,3% просечног нивоа цена 25 земаља Европске уније. Пошто је ниво цена у Србији представљао 66,7% нивоа цена у Словенији, процењени ниво цена Србије према просеку ЕУ-25 у 2003. години износио је 50,3%. Другим речима, у 2003. години ниво цена у Европској унији био је виши око 2 пута у односу на ниво цена у Србији.

Просечан годишњи званични девизни курс у 2003. години износио је 65,06 динара за 1 евро. Према томе, имајући у виду процењени компаративни ниво цена, паритет куповне моћи у Србији у 2003. години процењује се на 32,72 динара за 1 *PPS*. Куповна моћ динара у односу на *PPS* већа је 2 пута у односу на званични девизни курс динара према евр.

У Табели 6. дати су резултати обрачуна укупног *PPP*-а и компаративног нивоа цена Србије и просека 25 земаља Европске уније у 2003. години.

Табела 6. Процена укупног паритета куповне моћи и компаративног нивоа цена Србије и Европске уније у 2003. години

	2003.
Званични девизни курс динара према евр	65,06
Званични девизни курс евра према динару	0,0154
Паритет куповне моћи динара према ППС-у	32,72
Паритет куповне моћи ППС-а према динару	0,0306
Компаративни ниво цена у Србији (ЕУ-25 = 100)	50,3
Компаративни ниво цена у ЕУ-25 (Србија = 100)	198,8

Укупан *GDP* Европске уније у еврима *PPS*-у (према паритетима куповне моћи) је (прерачунат према званичном девизном курсу) и у номинално једнак, док је *GDP* сваке појединачне

земље Европске уније исказан у еврима и *PPS*-у номинално различит. Тако је у 2003. години укупан *GDP* Европске уније износио 9953,3 милијарди евра, односно *PPS*-а.

Исто тако, просечан *GDP* по становнику Европске уније у еврима (прерачунао према званичном девизном курсу) и у *PPS*-у (према паритетима куповне моћи) је номинално једнак, док је *GDP* по становнику сваке појединачне земље Европске уније исказан у еврима и *PPS*-у номинално различит. Тако је у 2003. години просечан *GDP* по становнику Европске уније износио 21,7 хиљаде евра, односно *PPS*-а.

Бруто домаћи производ Србије у 2003. години износио је 1171,6 милијарди динара, односно 155,5 хиљада динара по становнику. Прерачуном према просечном званичном курсу евра *GDP* Србије у

2003. години износио је 18,0 милијарди евра, односно 2,4 хиљаде евра по становнику.

На основу процењеног компаративног нивоа цена у Србији према ЕУ-25 процењен је и *GDP* према *PPP*-у, који је у 2003. години износио 35,8 милијарди *PPS*, односно 4,8 хиљада *PPS* по становнику. Затим је утврђен и индекс реалног *GDP*-а по становнику Србије (исказаног према *PPP*-у) од 22,0 у односу на просек ЕУ-25.

У табели 7. је дато поређење *GDP*-а и компаративног нивоа цена у земљама Европске уније и у Србији у 2003. години.

**Табела 7. Поређење *GDP*-а и *GDP*-а по становнику исказаних у еврима и *PPS* -у и компаративног нивоа цена Европске уније и Србије у 2003. години**

	<i>GDP</i> , мил. евра	<i>GDP</i> по становнику, хиљ. евра	Индекс ЦПЈ (ЕУ-25=100)	<i>GDP</i> , мил. <i>PPS</i>	<i>GDP</i> по становнику, хиљ. <i>PPS</i>	Ниво <i>GDP</i> -а по становнику према <i>PPS</i> (ЕУ-25=100)
<b>ЕУ-25</b>	<b>9953329</b>	<b>21,7</b>	<b>100,0</b>	<b>9953329</b>	<b>21,7</b>	<b>100,0</b>
Белгија	274582	26,5	103,1	266371	25,7	118,1
Чешка	80254	7,9	53,3	150471	14,7	67,8
Данска	189641	35,2	133,7	141837	26,3	121,0
Немачка	2163400	26,2	111,2	1944955	23,6	108,4
Естонија	8138	6,0	57,2	14223	10,5	48,2
Грчка	155543	14,1	80,0	194390	17,6	81,1
Шпанија	780550	18,6	87,8	889424	21,2	97,4
Француска	1585172	25,6	105,9	1496340	24,2	111,4
Ирска	139097	34,9	119,5	116383	29,2	134,1
Италија	1335354	23,2	98,9	1350706	23,4	107,9
Кипар	11667	16,1	92,9	12560	17,4	79,9
Летонија	9978	4,3	48,3	20653	8,9	40,9
Литванија	16443	4,8	48,3	34007	9,8	45,3
Луксембург	25684	57,1	112,3	22880	50,8	233,9
Мађарска	73538	7,3	56,3	130635	12,9	59,3
Малта	4293	10,8	68,2	6294	15,8	72,7
Холандија	476349	29,4	108,2	440166	27,1	124,8
Аустрија	226968	28,0	106,4	213348	26,3	120,9
Пољска	191408	5,0	49,1	390144	10,2	47,0
Португалија	137523	13,2	83,1	165402	15,8	72,9
<b>Словенија</b>	<b>24860</b>	<b>12,5</b>	<b>75,3</b>	<b>32993</b>	<b>16,5</b>	<b>76,0</b>
Словачка	29229	5,4	48,1	60780	11,3	52,0
Финска	145938	28,0	114,1	127915	24,5	112,9
Шведска	269548	30,1	119,4	225680	25,2	115,9
Велика Британија	1598172	26,8	106,2	1504772	25,3	116,2
<b>Србија</b>	<b>18009</b>	<b>2,4</b>	<b>50,3</b>	<b>35809</b>	<b>4,8</b>	<b>22,0</b>

Компаративни ниво цена у Србији је виши једино у односу на Словачку, Летонију, Литванију и Пољску. У сваком случају Србија припада групи земаља са најнижим нивоом цена.

Ранг земаља по нивоу *GDP*-а по становнику обрачунат према *PPP*-у и према званичном девизном курсу је приближно исти, али су разлике у нивоу мање у случају прерачуна према *PPP*-у. Тако су и разлике нивоа *GDP*-а по становнику Србије у односу на развијеније земље мање према обрачуну заснованом на *PPP*-у него према обрачуну заснованом на званичном девизном курсу. На пример, ниво *GDP*-а по становнику Словеније у 2003. години према званичном

девизном курсу је виши 5,2 пута од Србије, а према *PPP*-у 3,5 пута.

У 2003. години просечни ниво *GDP*-а по становнику Европске уније према званичном девизном курсу виши је 9,1 пута, а према *PPP*-у 4,6 пута у односу на Србију. Упоредни преглед *GDP*-а по становнику према *PPP*-у за 2003. годину показује да Србија има најнижи ниво *GDP*-а по становнику у односу на посматране земље.

Процена *GDP*-а по становнику према *PPP*-у у земљама Европске уније и у Србији у 2004. години дата је у Табели 8.

Табела 8. Поређење *GDP*-а по становнику исказаног у *PPS* -у у Европској унији и Србији у 2004. години

	<i>GDP</i> по становнику, хиљ. <i>PPS</i>	Ниво <i>GDP</i> -а по становнику према <i>PPS</i> (ЕУ-25=100)
<b>ЕУ-25</b>	<b>22,3</b>	<b>100</b>
Белгија	26,4	118
Чешка	15,9	71
Данска	27,2	122
Немачка	24,0	108
Естонија	11,2	50
Грчка	18,4	83
Шпанија	21,8	98
Француска	24,8	111
Ирска	30,0	135
Италија	23,4	105
Кипар	18,2	82
Летонија	9,8	44
Литванија	10,7	48
Луксембург	48,4	217
Мађарска	13,8	62
Малта	16,1	72
Холандија	26,7	120
Аустрија	27,1	122
Пољска	10,6	48
Португалија	16,4	74
<b>Словенија</b>	<b>17,5</b>	<b>78</b>
Словачка	12,0	54
Финска	25,7	115
Шведска	25,9	116
Белика Британија	26,8	120
<b>Србија</b>	<b>5,3</b>	<b>23,5</b>

На основу процењеног компаративног нивоа цена у Србији према Словенији посредно је процењен *GDP* по становнику према *PPP*-у у 2004. години који износи 5,3 хиљада *PPS*. Затим је утврђен и индекс реалног *GDP*-а по становнику Србије (исказаног према *PPP*-у) од 23,5 у односу на просек ЕУ-25.

У 2004. години просечни ниво *GDP*-а по становнику Европске уније према *PPP*-у виши је 4,2 пута у односу на Србију, што је нешто ниже у односу на 2003. годину.

## 6. ЗАКЉУЧАК

GDP обрачунат према PPP-у представља реалну меру економске величине земље у међународним поређењима. PPP-и су конверзионе стопе које истовремено превode националне валуте у заједничку валуту и уједначавају куповну моћ различитих валута (односно уједначавају укупне нивое цена). Тако је GDP обрачунат према PPP-у реална мера, односно мера обима, која одражава само разлике између обима произведених роба и услуга. То корисницима података омогућава поуздано поређење обима GDP-а између земаља.

Билатерално поређење нивоа цена производа и услуга Србије и Словеније показује да просечан

ниво цена у Србији у 2003. години износи 66,7%, а у 2004. години 66,2% нивоа цена у Словенији, односно да је куповна моћ динара према толару 1,5 пута већа од званичног курса.

Процењени просечни ниво цена у Србији у 2003. години износи 50,3% у односу на просек 25 земаља Европске уније, по чему Србија спада у групу земаља са најнижим нивоом цена. Процењени реални ниво GDP-а по становнику према PPP-у у Србији у 2003. години представља 22,0%, а у 2004. години 23,5% просечног реалног GDP-а по становнику у Европској унији.

## ЛИТЕРАТУРА

1. Eurostat: *Regional GDP per inhabitant in the EU25, News release 63/2006, Luxembourg, 18 May 2006*
2. Републички завод за статистику Србије: Бруто домаћи производ Републике Србије, 2002-2005, Саопштење бр. 237, Београд, 15.09.2006.
3. Републички завод за статистику Србије: Систем националних рачуна Републике Србије 2000-2003, Студије и анализе бр. 74, Београд, 2005.
4. Републички завод за статистику Србије: Статистички годишњак Србије 2005, Београд, 2005.
5. *Statistical Office of the Republic of Slovenia: Statistical Yearbook 2005, Ljubljana, 2005.*
6. Eurostat: *Europe in figures, Eurostat yearbook 2005, Luxembourg, 2005.*
7. Eurostat: *Food, beverages, tobacco, clothing and footwear – Comparative price levels for five countries in the Western Balkan Region for 2003, Statistics in focus 30/2005, Luxembourg, 2005*
8. OECD, Eurostat: *Purchasing Power Parities and Real Expenditures, 2002 benchmark year, Paris, Luxembourg, 2004.*
9. Драги Стојиљковић, Мирослав Јанковић: Процена паритета куповне моћи Југославије у 2001. години, Статистичка ревија бр. 1-4 за 2003. годину, Статистичко друштво Србије, Београд, 2004.
10. Dragi Stojiljković, Miroslav Janković: *Consumer Price Parities Between the Two Republics: Serbia and Montenegro, Statistical Monitoring of Globalization and Services – a Challenge and Necessity, 14<sup>th</sup> Statistical Days, Proceedings Volume, Statistical Office of the Republic of Slovenia, Statistical Society of Slovenia, Radenci, 8-10 November 2004.*
11. Мирослав Јанковић: Проблеми прерачунавања статистичких података у стране валуте (на примеру бруто домаћег производа), Радни документ бр. 8, Завод за статистику, Београд, септембар 2003.
12. Miroslav Janković, Dragi Stojiljković: *Purchasing Power Parities as the Tool for Data Users in International Comparisons: Serbia and Montenegro case, Statistics as a Tool and Source for Users' Knowledge Creation, 13<sup>th</sup> Statistical Days, Proceedings Volume, Statistical Office of the Republic of Slovenia, Statistical Society of Slovenia, Radenci, 24-26 November 2003.*
13. Eurostat: *European System of Accounts ESA 95, Luxembourg, 1996*
14. Organisation for Economic Co-operation and Development: *Purchasing Power Parities for Countries in Transition, Paris, 1995.*
15. Commission of the European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations, World Bank: *System of National Accounts 1993, Brussels / Luxembourg, New York, Paris, Washington, D.C., 1993.*
16. Миодраг Николић: Контрола куповне моћи динара, Методолошке студије, расправе и документација, бр. 29, Савезни завод за статистику, Београд, 1993.
17. Др Душан Миљковић: Обрачун бруто домаћег производа на међународно упоредив валутни израз, Основи методологије и резултати, Методолошке студије, расправе и документација, бр. 28, Савезни завод за статистику, Београд, 1992.
18. United Nations: *Handbook of the International Comparison Programme, Studies in Methods, Series F No. 62, New York, 1992.*

## Активности

## Activities

## Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра <i>Code</i>	Назив <i>Title</i>
01000	Индустријска производња - укупно /са прогнозом за три месеца/ <i>Industrial production - total /with 3 months ahead forecast/</i>
01001	Индустријска производња - енергија <i>Industrial production - energy</i>
01002	Индустријска производња - интермедијарни производи, осим енергије <i>Industrial production - intermediary products, except energy</i>
01003	Индустријска производња - капитални производи <i>Industrial production - capital products</i>
01004	Индустријска производња - трајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - durable products for consumption</i>
01005	Индустријска производња - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - non-durable products for consumption</i>
01300	Индустријска производња - вађење руда и камена <i>Industrial production - mining and quarrying</i>
01400	Индустријска производња - прерађивачка индустрија /са прогнозом за три месеца/ <i>Industrial production - manufacturing /with 3 months ahead forecast/</i>
01500	Индустријска производња - производња и дистрибуција електричне енергије, гаса и воде <i>Industrial production - electricity, gas and water</i>
01031	Часови рада на градилиштима - предузећа (квартална серија) <i>Hours of work on construction sites - enterprises (quarterly series)</i>
01040	Обим услуга у саобраћају - укупно <i>Volume of transport services - total</i>
01047	Обим услуга у путничком саобраћају - укупно <i>Volume of services in passengers' transport - total</i>
01054	Обим услуга у теретном саобраћају - укупно <i>Volume of services in freights' transport - total</i>
01070	Ноћења туриста - укупно <i>Tourist nights - total</i>
01071	Ноћења туриста - домаћи <i>Tourist nights - domestic</i>
01072	Ноћења туриста - страни <i>Tourist nights - foreign</i>



## АКТИВНОСТИ

**Укупна индустријска производња** у 2010. години, у односу на просечну производњу у 2009. године, је већа у марту за 2,2%, док је мања у априлу за 0,9% и мају за 0,5%. Месечне стопе раста за март, април и мај износе 12,3%, -3% и 0,4%. Посматрано у односу на март, април и мај претходне године, укупна индустријска производња ове године, расте по стопама од 2,5%, 12,4% и 7,1%, респективно. За првих пет месеци 2010. године, производња је већа за 5,5% у односу на исти период претходне године, док је мања за 4,2% у односу на просек 2009. године.

Посматрано према класификацији производа по **намени (ЕУ)**, у односу на просек 2009. године, у марту, априлу и мају остварене су стопе: у **производњи енергије** 4,9%, -2,3% и -14,6%; у **производњи интермедијарних производа, осим енергије** 2,2%, 8,5% и 18,4%; у **производњи капиталних производа** 2,7%, -1,6% и -13,6%; у **производњи трајних производа за широку потрошњу** 11,8%, -13,5% и -14,7% и у **производњи нетрајних производа за широку потрошњу** -1%, -5,7% и -0,3%. Годишње стопе за март, април и мај износе: у производњи енергије -3,9%, 23,4% и 2,8%; интермедијарних производа, осим енергије 6,6%, 15,5% и 25,7%; капиталних производа 7,8%, 10,6% и -22,4%; трајних производа за широку потрошњу 21,7%, 12,8% и 16,4% и нетрајних производа за широку потрошњу 3,3%, 1,9% и 1,3%.

Грађевинска активност мерена **часовима рада на градилиштима предузећа**, у првом кварталу 2010. била је мања за 25% од просека 2009. и мања за 15,1% од првог квартала 2009. године.

**Обим укупне саобраћајне активности** у првом кварталу 2010. био је мањи за 8,1% од просека 2009, а већи за 5,8% од укупно остварених саобраћајних услуга у првом кварталу претходне године. У **путничком саобраћају** пад вредности у односу на просек 2009. износи 15,1%, док раст у односу на први квартал претходне године износи 0,6%. У **теретном саобраћају**, у односу на просек 2009. године, забележен је пад у односу на просек 2009. за 4,7% а у односу на први квартал претходне године раст за 20,9%.

**Туристичка активност**, мерена укупним бројем ноћења туриста, расте у марту, априлу и мају по месечним стопама од 17,3%, 22,7% и 33,1%. Годишње стопе за март, април и мај износе -20,3%, -1,9% и -8,7%. У односу на просек 2009. године, укупна ноћења падају у марту и априлу за 30,3%, односно за 14,5%, а расту у мају за 13,1%. У првих пет месеци 2010, укупни број ноћења је мањи за 18,2% у односу на исти период 2009. године. У истом периоду, број **ноћења домаћих туриста** смањен је за 21,2%, док су **ноћења страних туриста** повећан за 5,1%.

## ACTIVITIES

**Total industrial production** increased in March 2010 by 2.2%, while it decreased in April by 0.9% and by 0.5% in May, with respect to the average production in 2009. Monthly change rates in March, April and May amounted to 12.3%, -3% and 0.4%, respectively. Comparing to March, April and May last year, total industrial production has been changing by 2.5%, 12.4% and 7.1%, respectively. In the first five months in 2010, industrial production increased by 5.5% with respect to the same period of the previous year, but decreased by 4.2%, with respect to the average in 2009.

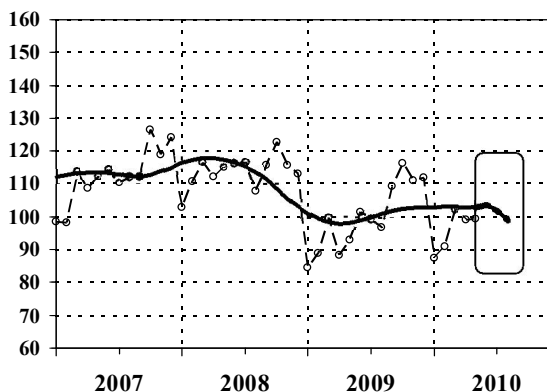
Observed by **products classification by economic use (EU)**, with respect to the average in 2009, the realized rates in March, April and May were: in **production of energy** 4.9% -2.3% and -14.6% in **production of intermediary products, except energy** 2.2% 8.5% and 18.4% in **production of capital goods** 2.7% -1.6% and -13.6% in **production of durable products for consumption** 11.8% -13.5% and -14.7% and in **production of non-durable products for consumption** -1% -5.7% and -0.3% Yearly rates in March, April and May amounted to: -3.9% 23.4% and 2.8% in **production of energy**; 6.6% 15.5% and 25.7% in **production of intermediary products, except energy**; 7.8% 10.6% and -22.4% in **production of capital goods**, 21.7% 12.8% and 16.4% in **production of durable products for consumption**, and in **production of non-durable products for consumption** 3.3% 1.9% and 1.3%

The volume of construction activity, expressed by **hours of work on construction sites in enterprises**, in the first quarter of 2010, was 25% below the average in 2009, and 15.1% below the value attained in the first quarter of the previous year.

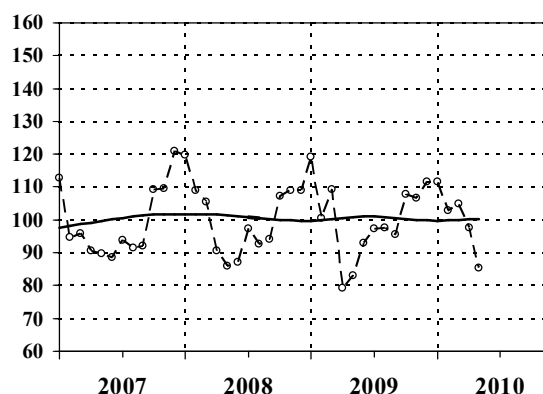
The volume of **transport activities** in the first quarter of 2010 was 8.1% below the average in 2009. In the first quarter of 2010, this activity increased by 5.8% in comparison with the first quarter of the previous year. The decrease of -15.1% was recorded in **passengers' transport** with respect to the average in 2009, while the increase was 0.6%, with respect to the first quarter of the previous year. In **freights' transport activity** a decrease of 4.7% was recorded, with respect to the average in 2009, the with respect to the first quarter of the previous year an increase of 20.9% was recorded.

**Tourist activity**, measured by total number of tourist nights, increased in March, April and May by 17.3%, 22.7% and by 33.1% (monthly rates). Annual rates in March, April and May were -20.3%, -1.9% and -8.7%, respectively. With respect to the average in 2009, tourist activity decreased in March and April by 30.3%, and by 14.5%, while it increased in May by 13.1%. In the first five months in 2010, tourist activity was 18.2% below the level realized in the same period last year. In the observed period, the number of **domestic tourist nights** decreased by 21.2%, while the number of **foreign tourist nights** increased by 5.1%.

**01000** Индустриска производња - укупно  
(са прогнозом за три месеца)  
*Industrial production - total*  
(with 3 months ahead forecast)



**01001** Индустриска производња  
- енергија  
*Industrial production*  
- energy



Ø 2009=100

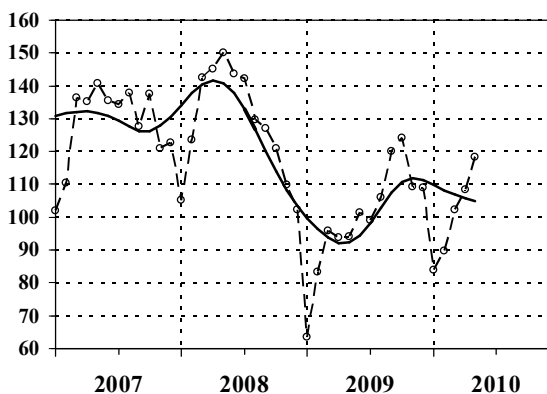
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01000	2008	102.8	110.7	116.6	112.1	115.0	116.3	116.7	107.7	115.7	122.8	115.6	113.2
01000	2009	84.4	89.0	99.7	88.2	92.9	101.3	99.5	96.6	109.3	116.2	111.1	111.8
01000	2010	87.4	91.0	102.2	99.1	99.5	<b>103.7</b>	<b>101.1</b>	<b>99.1</b>				
01001	2008	119.7	109.0	105.4	90.7	85.9	87.0	97.2	92.7	94.2	107.3	109.1	109.1
01001	2009	119.1	100.4	109.2	79.2	83.1	92.8	97.2	97.5	95.6	107.8	106.6	111.5
01001	2010	111.6	103.0	104.9	97.7	85.4							

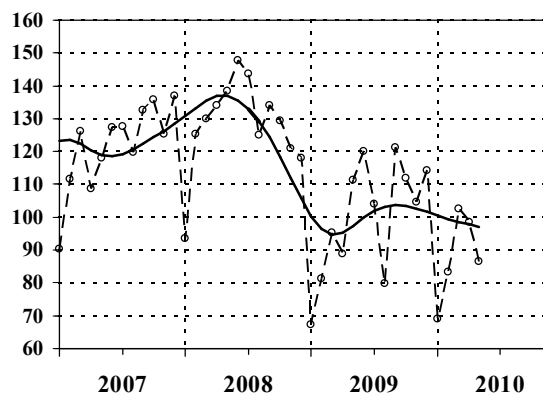
Напомена: Индекси за јуни, јули и август 2010. за серију 01000 су прогнозирани.

Footnote: Indices for June, July and August 2010, for series 01000 are predicted.

**01002** Индустриска производња  
- интермедијарни производи, осим енергије  
*Industrial production*  
- intermediary products, except energy



**01003** Индустриска производња  
- капитални производи  
*Industrial production*  
- capital products

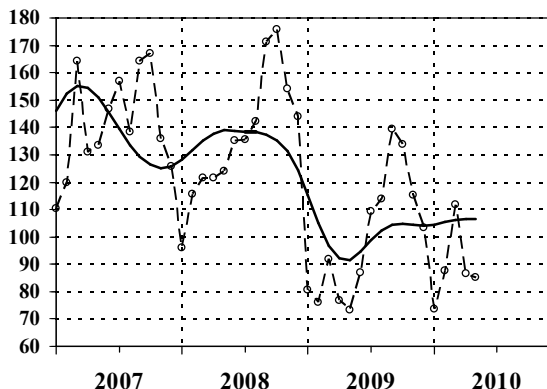


Ø 2009=100

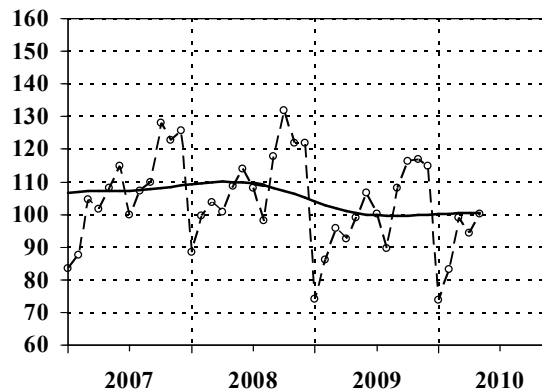
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01002	2008	105.3	123.7	142.4	145.1	150.0	143.7	142.3	129.7	127.2	121.0	109.8	102.3
01002	2009	63.5	83.2	95.9	93.9	94.2	101.3	99.2	106.1	120.0	124.2	109.4	109.1
01002	2010	83.9	89.8	102.2	108.5	118.4							
01003	2008	93.5	125.2	130.0	134.1	138.4	147.9	143.8	125.0	134.0	129.5	120.9	118.1
01003	2009	67.4	81.4	95.3	89.0	111.3	120.1	103.9	79.7	121.3	111.8	104.5	114.3
01003	2010	69.0	83.4	102.7	98.4	86.4							

**01004** Индустриска производња  
- трајни производи за широку потрошњу  
Industrial production  
- durable products for consumption



**01005** Индустриска производња  
- нетрајни производи за широку потрошњу  
Industrial production  
- non-durable products for consumption

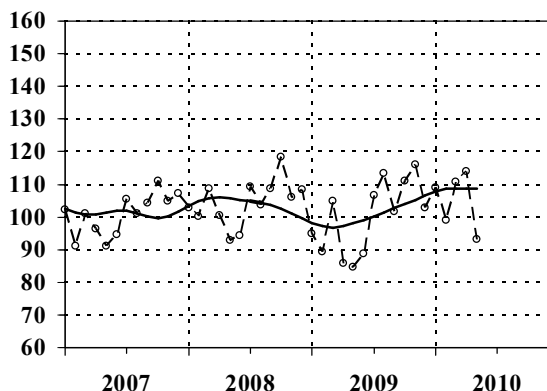


Ø 2009=100

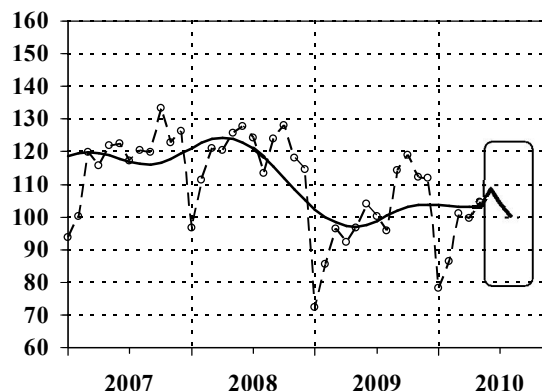
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01004	2008	95.9	115.6	121.7	121.7	124.0	135.2	135.7	142.3	171.2	175.7	154.2	143.9
01004	2009	80.5	76.0	91.9	76.7	73.3	86.9	109.2	113.8	139.3	133.8	115.3	103.3
01004	2010	73.7	87.7	111.8	86.5	85.3							
01005	2008	88.4	99.5	103.8	100.7	108.8	113.9	108.0	98.0	117.7	131.8	121.8	122.0
01005	2009	74.1	86.1	95.8	92.5	99.0	106.6	100.2	89.6	108.2	116.2	116.9	114.8
01005	2010	73.7	83.2	99.0	94.3	100.3							

**01300** Индустриска производња  
- вађење руда и камена  
Industrial production  
- mining and quarrying



**01400** Инд. производња - прерађивачка инд.  
(са прогнозом за три месеца)  
Industrial production - manufacturing  
(with 3 months ahead forecast)



Ø 2009=100

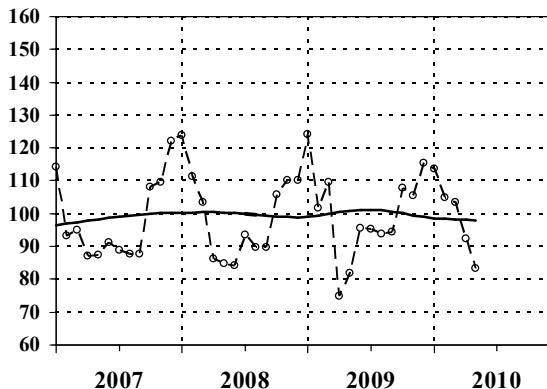
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01300	2008	102.9	100.3	108.6	100.6	92.9	94.3	109.4	103.7	108.6	118.5	106.0	108.3
01300	2009	94.9	89.4	105.0	85.8	84.6	88.8	106.5	113.5	101.5	111.1	116.0	102.9
01300	2010	109.0	99.0	110.8	114.0	93.1							
01400	2008	93.5	125.2	130.0	134.1	138.4	147.9	143.8	125.0	134.0	129.5	120.9	118.1
01400	2009	67.4	81.4	95.3	89.0	111.3	120.1	103.9	79.7	121.3	111.8	104.5	114.3
01400	2010	69.0	83.4	102.7	98.4	86.4	108.7	103.9	100.4				

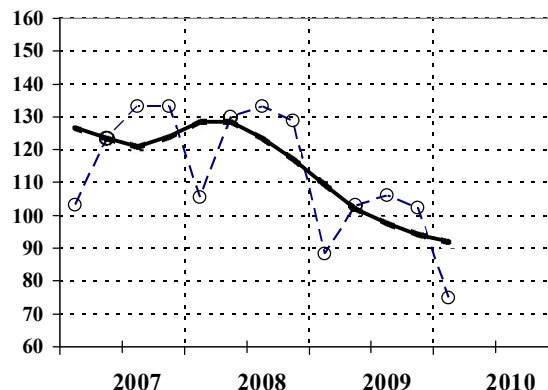
Напомена: Индекси за јуни, јули и август 2010. за серију 01400 су прогнозирани.

Footnote: Indices for June, July and August 2010, for series 01400 are predicted.

**01500** Индустриска производња - производња и дистрибуција електричне енергије, гаса и воде  
Industrial production - electricity, gas and water



**01031** Часови рада на градилиштима - предузећа (квартална серија)  
Hours of work on construction sites - enterprises (quarterly series)

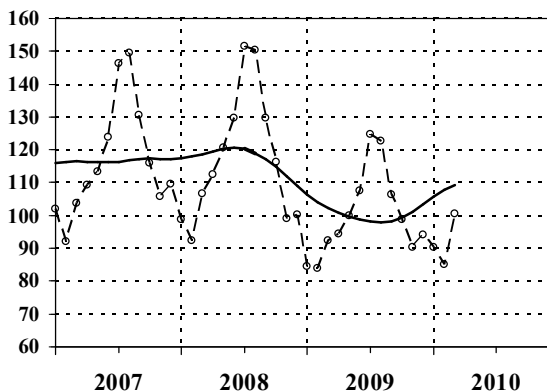


Ø 2009=100

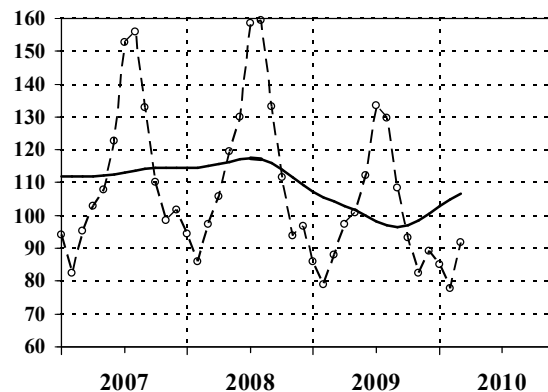
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec	
01500	2008	123.8	111.2	103.3	86.3	84.9	84.2	93.4	89.6	89.8	105.9	110.2	110.2	
01500	2009	124.2	101.8	109.6	74.9	81.8	95.5	95.2	93.8	94.4	107.9	105.6	115.3	
01500	2010	113.6	104.8	103.4	92.4	83.3								
01031	2008	I			105.4		130.1	II			133.2	III		128.8
01031	2009				88.3		103.2				106.1			102.4
01031	2010				75.0									

**01040** Обим услуга у саобраћају - укупно  
Volume of transport services - total



**01047** Обим услуга у путничком саобраћају - укупно  
Volume of services in passengers' transport - total



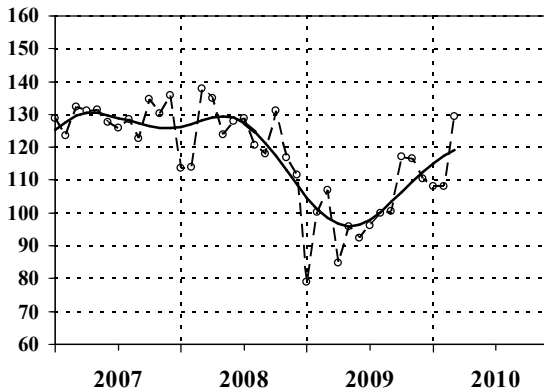
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

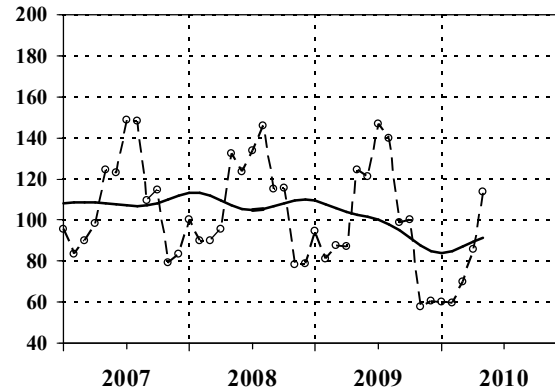
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01040	2008	98.9	92.4	106.6	112.6	120.5	129.7	151.6	150.5	129.8	116.3	99.1	100.1
01040	2009	84.4	84.0	92.3	94.3	99.8	107.6	124.7	122.8	106.5	98.9	90.4	94.2
01040	2010	90.4	85.0	100.4									
01047	2008	94.4	85.9	97.2	105.8	119.5	130.1	158.5	159.5	133.3	111.7	93.8	96.6
01047	2009	86.0	79.0	88.0	97.2	100.9	112.2	133.4	129.8	108.4	93.3	82.5	89.3
01047	2010	85.0	77.9	91.7									

Напомена: Индекси услуга у саобраћају – укупно, су без поштанских активности и телекомуникација.  
Footnote: Indices for transport services – total, do not include postal activities and telecommunication.

**01054** Обим услуга у теретном саобраћају  
- укупно  
*Volume of services in freights' transport*  
- total



**01070** Ноћења туриста  
- укупно  
*Tourist nights*  
- total

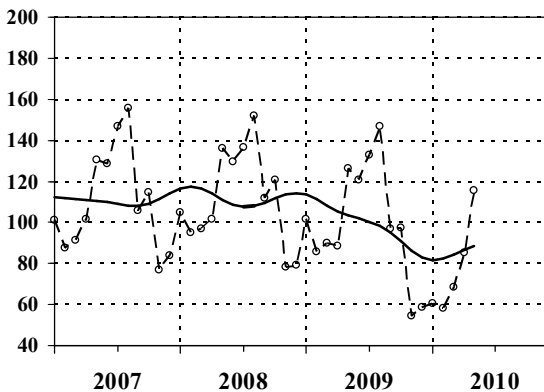


Ø 2009=100

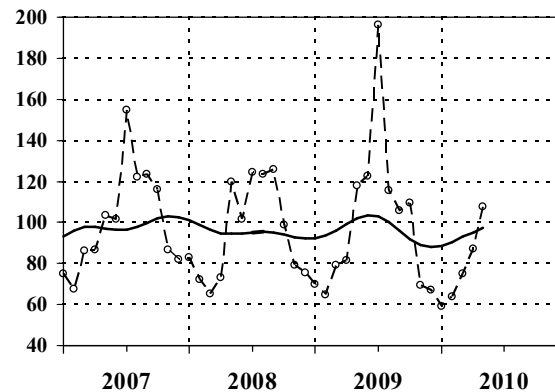
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01054	2008	113.7	113.9	137.9	134.9	123.8	128.0	128.8	120.6	118.1	131.2	116.9	111.6
01054	2009	78.9	100.2	106.8	84.9	96.0	92.5	96.2	99.9	100.4	117.2	116.7	110.3
01054	2010	108.2	108.2	129.3									
01070	2008	100.1	90.1	89.9	95.4	132.5	123.4	133.8	145.7	115.0	115.8	78.4	78.5
01070	2009	94.7	81.1	87.5	87.2	124.6	121.0	146.7	139.9	98.8	100.2	57.8	60.4
01070	2010	60.1	59.4	69.7	85.5	113.8							

**01071** Ноћења туриста  
- домаћи  
*Tourist nights*  
- domestic



**01072** Ноћења туриста  
- страни  
*Tourist nights*  
- foreign



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01071	2008	104.9	95.1	96.8	101.6	136.0	129.5	136.4	151.8	112.0	120.5	78.1	79.4
01071	2009	101.5	85.7	89.8	88.7	126.5	120.7	132.9	146.7	96.8	97.6	54.6	58.6
01071	2010	60.5	58.2	68.3	85.1	115.5							
01072	2008	82.9	72.1	65.1	73.1	119.9	101.6	124.6	123.7	125.7	98.7	79.4	75.3
01072	2009	69.8	64.6	79.4	81.7	117.9	122.5	196.5	115.6	105.8	109.6	69.6	66.9
01072	2010	58.9	63.7	74.9	87.0	107.7							



## Финална тражња

Final demand

## Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра	Назив
Code	Title
02000	Залихе готових производа у индустријској производњи - укупно <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - total</i>
02001	Залихе готових производа у индустријској производњи - енергија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - energy</i>
02002	Залихе готових производа у индустријској производњи - интермедијарни производи, осим енергије <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - intermediary goods, except energy</i>
02003	Залихе готових производа у индустријској производњи - капитални производи <i>Stocks of manufactured goods in industrial - capital goods</i>
02004	Залихе готових производа у индустријској производњи - трајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial - durable goods for consumption</i>
02005	Залихе готових производа у индустријској производњи - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial - non-durable goods for consumption</i>
02300	Залихе готових производа у индустријској производњи - вађење руда и камена <i>Stocks of manufactured goods in industrial - mining and quarrying</i>
02400	Залихе готових производа у индустријској производњи - прерађивачка индустрија <i>Stocks of manufactured goods in industrial - manufacturing</i>
04020	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, in current prices - total</i>
01050	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, in constant prices - total</i>
09010	Бруто наплата јавних прихода - укупно <i>Collection of public revenues - total</i>
09011	Приходи и примања буџета - укупно <i>Revenues and receipts of budget - total</i>
10010	Приходи организација социјалног осигурања - укупно <i>Revenues of social security organizations - total</i>

## ФИНАЛНА ТРАЖЊА

Укупне залихе готових индустријских производа у марту, априлу и мају падају по месечним стопама од 5,4%, 3,2% и 0,8%. У односу на исте месеце 2009. године, стопе пада за март, април и мај износе 9,1%, 10,7% и 9,8%. Укупне залихе индустријских производа у првих пет месеци 2010. године мање су за 6,7% у односу на исти период 2009. године, док су од просека претходне године мање за 4,1%.

У периоду јануар-мај 2010. године, у односу на исти период 2009. године, повећане су залихе капиталних производа за 7,7% а смањене залихе енергије за 24,8%, залихе интермедијарних производа, осим енергије за 1,9%, залихе трајних производа за широку потрошњу за 22,4% и залихе нетрајних производа за широку потрошњу за 5%, у односу на исти период 2009. године.

Промет у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама, у марту ове године већи је за 26,5%, а у сталним ценама за 25,7%, у односу на промет остварен у фебруару. У априлу је, у односу на март, у текућим ценама, већи за 2,6% а у сталним за 1,5%. У мају бележи раст од 0,8% номинално и смањење од 0,4% реално. У периоду јануар-мај 2010. текући промет у трговини на мало мањи је за 0,9% а у сталним ценама за 7,2%, у односу на исти период 2009. године. У поређењу са просеком 2009. године промет у трговини на мало је за првих пет месеци опао номинално за 6%, док је реално опао за 10,9%.

Укупна наплата јавних прихода за финансирање јавне потрошње у првих пет месеци 2010. номинално је већа за 13,8% (реално за 9,4%) у односу на исти период 2009. године. У истом периоду (јануар-мај 2010.) приходи и примања буџета и других корисника номинално су већи за 15,9% (реално за 11,3%) у односу на исти период претходне године. Такође (кумулативно посматрано) и приходи организација социјалног осигурања су номинално повећани за 9,7% а реално за 3,7%. Квартално посматрано, динамичнији раст у првом кварталу имали су приходи и примања буџета (номинално више за 18,5%, реално за 13,6%) у односу на приходе фондова социјалног осигурања (номинално више за 9,3%, реално за 4,7%) и укупно наплаћене јавне приходе (номинално више за 16,4%, реално за 11,3%).

Раст индекса трошкова живота у Србији, у периоду јануар-мај 2010/јануар-мај 2009. (од 4,1%) био мањи од реалног раста јавних прихода и прихода буџета (9,4%, 11,3%) а већи од прихода организација социјалног осигурања (3,7%). У првом кварталу 2010. у односу на први квартал 2009. године, раст трошкова живота (4,3%) је спорији од раста укупних прихода, прихода буџета и прихода социјалног осигурања за 11,3%, 13,6% и 4,7%, респективно.

## FINAL DEMAND

Total stocks of manufactured industrial products in March, April and May had changing rates: -5.4%, -3.2% and -0.8%. With respect to the same months last year, these rates amounted to -9.1% in March, -10.7% in April and -9.8% in May. In the first five months 2010, total stocks of industrial products decreased by 6.7%, comparing to the same period 2009. With respect to the average in 2009, the total stocks decreased by 4.1%.

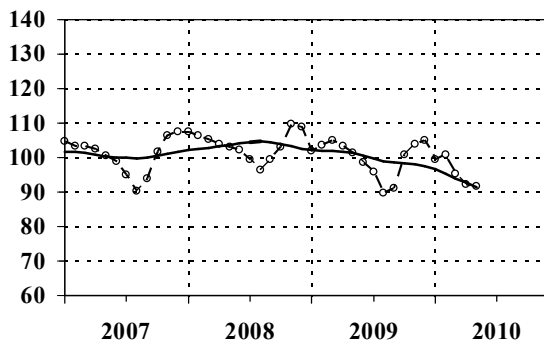
In the period January-May 2010, compared to the same period previous year, stocks of capital goods recorded an increase of 7.7%, while the stocks of energy recorded a decrease of 24.8%, stocks of intermediary goods, except energy decreased by 1.9%, stocks of durable goods decreased by 22.4% and stocks of non-durable consumer goods decreased by 5%, compared to the same period 2009.

Turnover of goods in retail trade in enterprises increased nominally by 26.5% (current prices), and by 25.7% (constant prices) in March, according to turnover of goods in February. In April, with respect to March, it increased by 2.6% (current prices), and by 1.5% (constant prices). In May, it increased by 0.8% nominally, but it decreased by 0.4% in real terms. In the period January-May 2010, turnover of goods in retail trade in enterprises decreased by 0.9% (current prices), and by 7.2% (constant prices), comparing to the same period last year. Compared with average in 2009, retail trade in period January-May decreased by 6% nominally and by 10.9% in real terms.

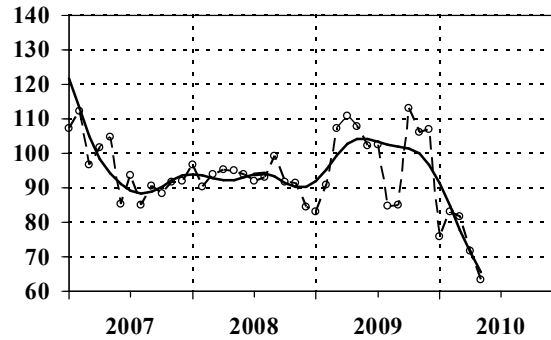
Collection of gross public revenues for financing public consumption increased nominally by 13.8% (in real terms by 9.4%) in the first five months in 2010, comparing to the first five months in 2009. In the same period (January-May 2010), budget and other users' revenues increased nominally by 15.9%, (in real terms by 11.3%), and social security organizations revenues recorded 9.7% nominally increase and 3.7% in real terms, with respect to the same period last year. Quarterly observed, more dynamical growth was recorded in budget incomes and revenues (nominally 18.5%, in real terms 13.6%) then it was recorded in social security organizations (nominally 9.3%, in real terms 4.7%) and in collection of gross public revenues (nominally 16.4%, in real terms 11.3%).

Bearing in mind that the increase of consumer prices indices in Serbia in these periods (January-May 2010/January-May 2009) by 4.1% and (first quarter 2010/first quarter 2009) by 4.3% was below the real increase of public revenues, budget incomes and they were greater than the revenues of social security organizations (cumulatively: 9.4%, 11.3%, 3.7% and quarterly 11.3%, 13.6% and 4.7%, respectively).

**02000** Залихе готових производа у инд. производњи  
- укупно  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- total



**02001** Залихе готових производа у инд. производњи  
- енергија  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- energy

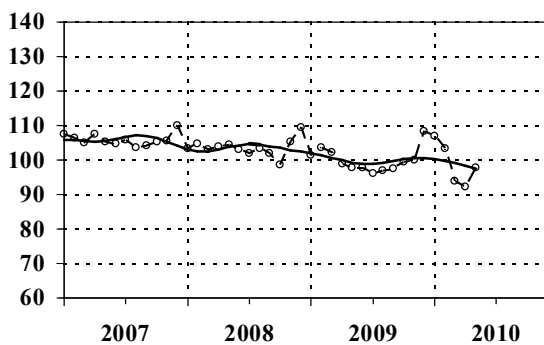


Ø 2009=100

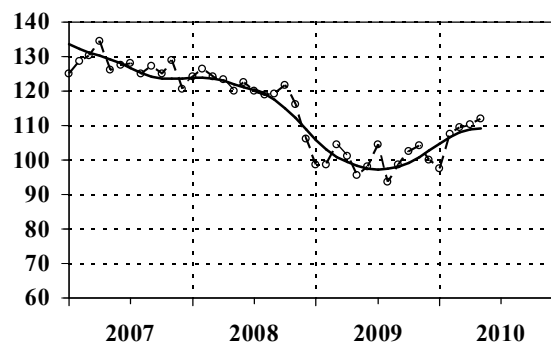
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02000	2008	107.6	106.5	105.3	104.0	103.1	102.1	99.5	96.5	99.4	103.0	109.6	109.0
02000	2009	101.9	103.7	104.9	103.4	101.5	98.6	95.7	89.8	91.1	100.7	104.0	105.0
02000	2010	99.4	100.8	95.4	92.3	91.6							
02001	2008	96.7	90.4	93.9	95.2	94.9	93.9	92.0	93.1	99.3	91.6	91.3	84.4
02001	2009	83.1	90.9	107.3	110.8	107.8	102.2	102.6	84.6	84.9	113.0	106.1	106.9
02001	2010	75.9	83.1	81.7	71.8	63.2							

**02002** Залихе готових производа у инд. производњи  
- интермедијарни производи, осим енергије  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- intermediary products, except energy



**02003** Залихе готових производа у инд. производњи  
- капитални производи  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- capital products

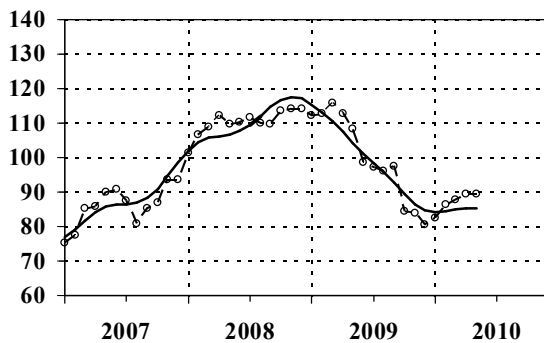


Ø 2009=100

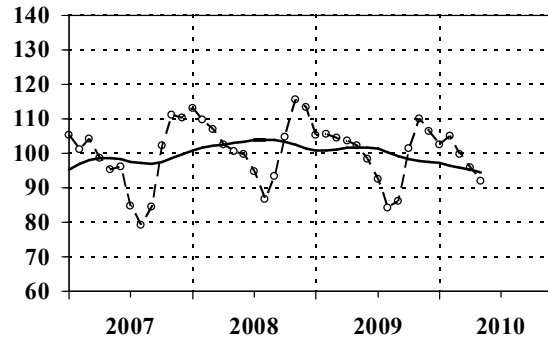
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02002	2008	103.4	104.6	103.1	103.8	104.5	103.0	101.9	103.3	102.0	98.6	105.4	109.5
02002	2009	101.3	103.7	102.1	98.8	97.9	97.7	96.1	97.0	97.4	99.5	99.9	108.4
02002	2010	106.9	103.2	93.9	92.3	97.8							
02003	2008	124.2	126.5	124.2	123.2	120.1	122.4	120.1	118.9	119.1	121.7	116.1	106.2
02003	2009	98.5	98.7	104.5	101.2	95.5	98.0	104.4	93.7	98.7	102.6	104.1	100.1
02003	2010	97.6	107.5	109.5	110.4	111.9							

**02004** Залихе готових производа у инд. производњи  
- трајни производи за широку потрошњу  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- durable products for consumption



**02005** Залихе готових производа у инд. производњи  
- нетрајни производи за широку потрошњу  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- non-durable products for consumption

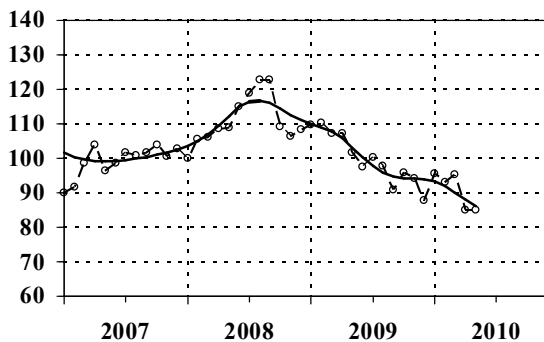


Ø 2009=100

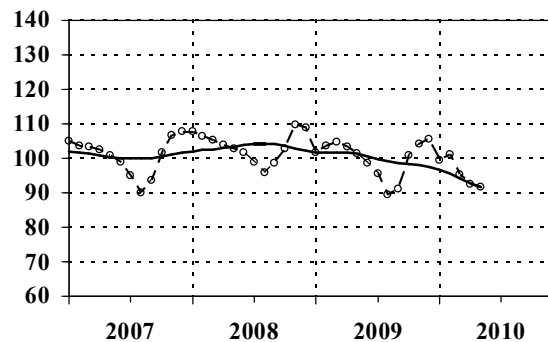
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02004	2008	101.5	106.7	108.8	112.2	109.8	110.4	111.8	110.1	109.8	113.6	114.1	114.1
02004	2009	112.1	112.9	115.7	112.9	108.4	98.6	97.2	96.0	97.4	84.5	83.8	80.5
02004	2010	82.6	86.5	87.9	89.5	89.4							
02005	2008	113.1	109.6	106.9	102.5	100.6	99.6	94.8	86.7	93.3	104.8	115.5	113.2
02005	2009	105.2	105.5	104.5	103.6	102.1	98.4	92.6	84.2	86.0	101.4	109.9	106.5
02005	2010	102.4	105.0	99.7	95.8	92.0							

**02300** Залихе готових производа у инд. производњи  
- вађење руда и камена  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- mining and quarrying



**02400** Залихе готових производа у инд. производњи  
- прерађивачка индустрија  
*Stocks of manufactured goods in ind. production*  
- manufacturing



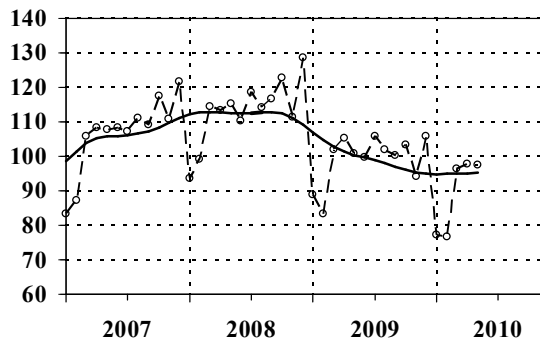
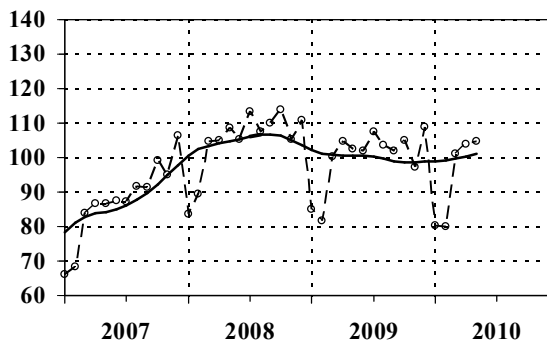
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02300	2008	99.9	105.6	106.2	108.6	108.8	115.0	119.0	122.7	122.8	109.1	106.4	108.4
02300	2009	109.6	110.2	107.2	107.1	101.7	97.6	100.2	97.9	90.7	95.7	94.2	87.9
02300	2010	95.5	93.0	95.3	84.9	85.0							
02400	2008	107.8	106.5	105.2	103.9	102.8	101.7	99.0	95.7	98.7	102.7	109.7	108.9
02400	2009	101.6	103.5	104.8	103.3	101.5	98.6	95.5	89.5	91.1	100.9	104.3	105.5
02400	2010	99.5	101.1	95.4	92.6	91.8							

**04020** Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно  
*Turnover of goods in retail trade in enterprises, in current prices - total*

**01050** Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно  
*Turnover of goods in retail trade in enterprises, in constant prices - total*



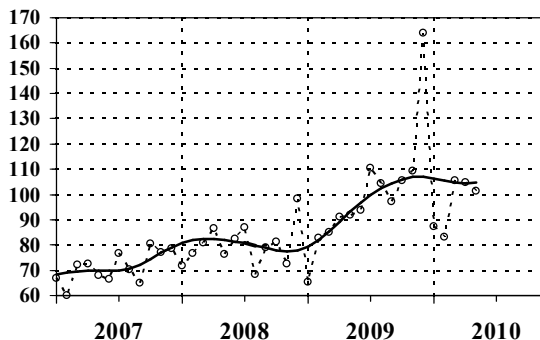
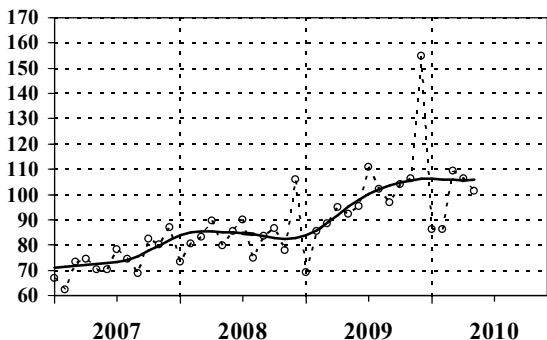
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04020	2008	83.7	89.4	104.7	105.0	108.6	105.2	113.2	107.6	110.1	114.0	105.2	110.8
04020	2009	85.1	81.7	100.3	104.7	102.4	102.0	107.4	103.5	102.0	104.9	97.1	108.9
04020	2010	80.3	80.0	101.2	103.8	104.6							
01050	2008	93.6	99.1	114.5	113.4	115.4	110.4	118.6	114.3	116.7	122.9	111.4	128.5
01050	2009	88.9	83.4	101.9	105.2	100.7	99.7	105.9	102.0	100.4	103.4	94.3	105.8
01050	2010	77.2	76.7	96.4	97.8	97.4							

**09010** Бруто наплата јавних прихода - укупно  
*Collection of public revenues - total*

**09011** Приходи и примања буџета - укупно  
*Revenues and receipts of budget - total*

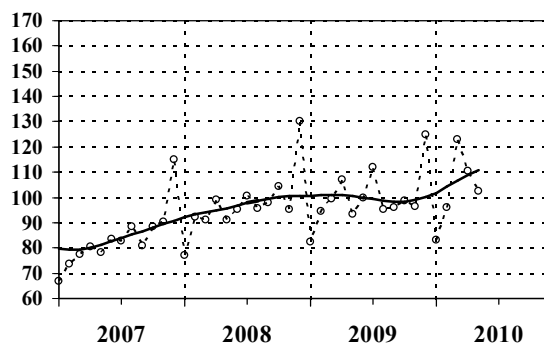


Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09010	2008	73.1	80.4	83.3	89.4	79.6	85.4	90.1	74.8	83.4	86.7	77.9	105.8
09010	2009	69.2	85.3	88.4	94.8	92.3	95.2	110.7	102.2	96.8	103.9	106.3	154.8
09010	2010	86.3	86.1	109.5	106.1	101.5							
09011	2008	71.9	76.8	81.0	86.4	76.2	82.4	87.0	68.5	79.1	81.4	72.6	98.4
09011	2009	65.2	82.6	85.0	91.0	92.0	93.7	110.4	104.3	97.0	105.5	109.3	163.9
09011	2010	87.2	83.1	105.5	104.8	101.2							

**10010 Приходи организација социјалног осигурања**  
 - укупно  
*Revenues of social security organizations*  
 - total



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 -○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
10010	2008	77.1	92.2	91.0	99.0	91.0	95.1	100.5	95.5	97.9	104.3	95.3	130.2
10010	2009	82.4	94.5	99.6	107.1	93.4	100.0	112.0	95.2	96.2	98.7	96.3	124.7
10010	2010	83.2	96.0	122.8	110.6	102.5							

## Спољна трговина

## External trade

## Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра	Назив
Code	Title
05030	<b>Извоз роба - укупно (USD)</b> <i>Exports of goods - total (USD)</i>
05033	<b>Извоз роба - средства рада (USD)</b> <i>Exports of goods - capital goods (USD)</i>
05034	<b>Извоз роба - материјал за репродукцију (USD)</b> <i>Exports of goods - intermediates (USD)</i>
05035	<b>Извоз роба - роба за личну потрошњу (USD)</b> <i>Exports of goods - consumer goods (USD)</i>
05001	<b>Извоз - енергија (USD)</b> <i>Exports - energy (USD)</i>
05002	<b>Извоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD)</b> <i>Exports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05003	<b>Извоз - капитални производи (USD)</b> <i>Exports - capital products (USD)</i>
05004	<b>Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD)</b> <i>Exports - durable products for consumption (USD)</i>
05005	<b>Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD)</b> <i>Exports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05040	<b>Увоз роба - укупно (USD)</b> <i>Imports of goods - total (USD)</i>
05043	<b>Увоз роба - средства рада (USD)</b> <i>Imports of goods - capital goods (USD)</i>
05044	<b>Увоз роба - материјал за репродукцију (USD)</b> <i>Imports of goods - intermediates (USD)</i>
05045	<b>Увоз роба - роба за личну потрошњу (USD)</b> <i>Imports of goods - consumer goods (USD)</i>
05007	<b>Увоз - енергија (USD)</b> <i>Imports - energy (USD)</i>
05008	<b>Увоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD)</b> <i>Imports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05009	<b>Увоз - капитални производи (USD)</b> <i>Imports - capital products (USD)</i>
05010	<b>Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD)</b> <i>Imports - durable products for consumption (USD)</i>
05011	<b>Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD)</b> <i>Imports - non-durable products for consumption (USD)</i>

## СПОЉНА ТРГОВИНА

Укупан извоз робе у првих пет месеци 2010. године износио је 3,594 милијарде USD и био је већи за 20,4% у односу на исти период претходне године, а за 3,3% од просечног извоза 2009. године. У истом периоду реализован је **укупан увоз** у износу од 6,417 милијарди USD, што је за 4% више у односу на исти период претходне године, и за 4% мање од просечног увоза 2009. године. Укупан **спољнотрговински дефицит** робе у првих пет месеци 2010. године износио је 2,824 милијарде USD и мањи је за 11,4% од дефицита у првих пет месеци претходне године. Дефицит спољне трговине у периоду јануар-мај 2010. године мањи је за 21,4% (или 1,9 пута) од укупног извоза у првих пет месеци ове године.

Месечне стопе раста **извоза** за март, април и мај износе 24,8%, -3,6% и 0,7%. На годишњем нивоу, у марту, априлу и мају, извозна активност је остварила раст од 22,6%, 28,1% и од 10,6%. У односу на просек 2009. године, месечне стопе раста увоза за март, април и мај износе 16,3%, 12,1% и 12,9%, респективно. Месечне стопе раста **увоза** за март, април и мај износе 19,2%, -11,3% и -3,2%, годишње 3,8%, 5% и 8%, а у односу на просек 2009. године 11,7%, -0,9% и -4,4%, респективно.

**Трговински дефицит у 2010. години**  
- у хиљадама текућих USD -

	I квартал	Март	Април	Мај
Кумулативни дефицит	-1783772	-1783772	-2329598	-2823515
Квартални, месечни дефицит	-1783772	-685345	-545826	-493917
Извоз: квартал - месец	2028843	808738	779869	785184
Увоз: квартал - месец	3812615	1494083	1325695	1279101
Извоз - кумулативи	2028843	2028843	2808712	3593896
Увоз - кумулативи	3812615	3812615	5138310	6417411

У првом кварталу 2010. извоз је већи за 21,7% а увоз за 2,3%, у односу на први квартал 2009. године.

У структури кумулативног **извоза**, према економској намени производа (BEC), у периоду јануар-мај 2010. године доминирају **производи за репродукцију** (2,366 милијарди USD) и **производи за широку потрошњу** (921 милион USD), чије годишње кумулативне стопе раста износе 33,5% и 0,1%. У структури кумулативног **увоза** (јануар-мај 2010. године) доминирају, такође, **производи за репродукцију** (3,499 милијарди USD) и **производи за широку потрошњу** (1,135 милијарди USD), који су већи за 16%, односно мањи за 2,8%, у односу на исти период 2009. године.

## EXTERNAL TRADE

**Total exports** of goods in the first five months in 2010 amounted to 3.594 billion USD, what represents 20.4% increase comparing to the same period last year, and 3.3% increase with respect to the average exports in 2009. In the same period, the **total imports** attained the value of 6.417 billion USD, what is 4% increase, comparing to the same period last year, and 4% decrease with respect to the average imports in 2009. **Total external trade deficit** of goods in the first five months in 2010 amounted to 2.824 billion USD, what represents 11.4% decrease in comparison with the deficit recorded in the same period previous year. The external trade deficit in the period January-May 2010 decreased according to the total exports in the same period this year by 21.4% (or 1.9 times).

In March, April and May the monthly change rates of **export** amounted to 24.8%, -3.6% and 0.7%, respectively. With respect to March, April and May previous year, the annual growth rates amounted to 22.6%, 28.1% and 10.6%, respectively. With respect to the average in 2009, monthly rates in March, April and May amounted 16.3%, 12.1% and 12.9%, respectively. In March, April and May **imports** recorded monthly rates: 19.2%, -11.3% and -3.2%; yearly rates were: 3.8%, 5.1% and 8% and with respect to the average in 2009 they were 11.7%, -0.9% and -4.4%, respectively.

**Trade deficit in 2010**  
- Current USD, thousands -

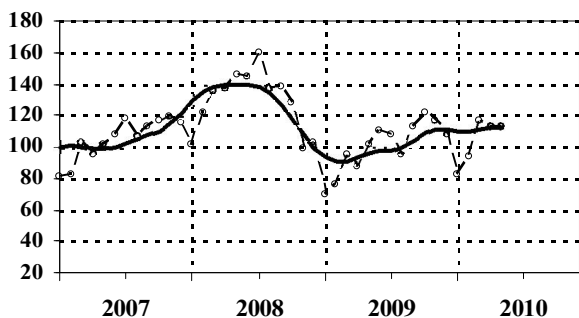
	I Quarter	March	April	May
Cumulative deficit	-1783772	-1783772	-2329598	-2823515
Quarterly and monthly deficit	-1783772	-685345	-545826	-493917
Exports: quarter - month	2028843	808738	779869	785184
Imports: quarter - month	3812615	1494083	1325695	1279101
Exports - Cumulative	2028843	2028843	2808712	3593896
Imports - Cumulative	3812615	3812615	5138310	6417411

In the first quarter in 2010, the exports increased by 21.7%, and imports increased by 2.3%, with respect to the first quarter in 2009.

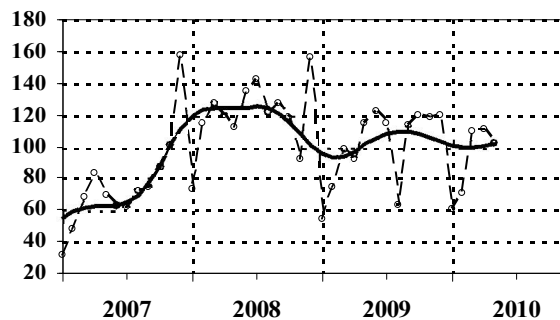
According to the economic use of products (BEC), cumulatively, in the period January-May 2010, the dominant products in the structure of **exports** were **intermediate goods** (2.366 billion USD) and **consumer goods** (921 million USD), representing 33.5% and 0.1% yearly change rates, with respect to 2009. Cumulatively (period January-May 2010), the dominant products in the structure of imports were also **intermediate goods** (3.499 billion USD) and **consumer goods** (1.135 billion USD), representing 16% increase and 2.8% decrease, with respect to same period in 2009.



**05030** Извоз роба  
- укупно (USD)  
Exports of goods  
- total (USD)



**05033** Извоз роба  
- средства рада (USD)  
Exports of goods  
- capital goods (USD)

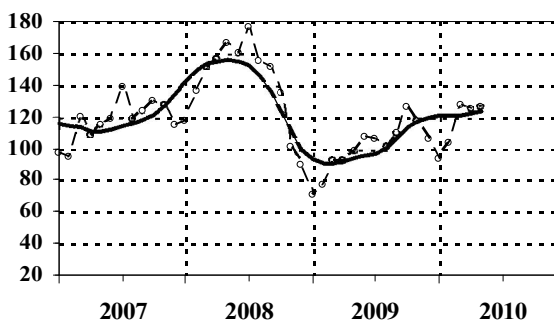


Ø 2009=100

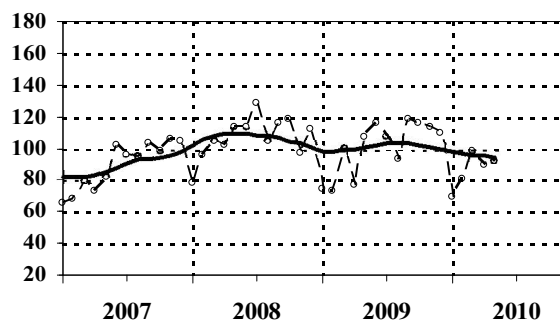
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05030	2008	101.3	122.1	135.2	136.8	145.4	143.9	159.3	136.7	138.0	128.1	98.7	102.2
05030	2009	69.8	75.5	95.1	87.0	101.8	110.7	107.0	95.0	112.1	122.0	116.0	108.1
05030	2010	82.2	93.2	116.3	112.1	112.9							
05033	2008	73.1	115.0	126.9	120.1	111.9	134.3	142.1	121.9	127.6	118.1	91.3	155.5
05033	2009	53.5	73.8	98.3	91.8	114.5	121.7	114.2	63.0	112.9	119.0	118.3	119.0
05033	2010	60.0	70.8	109.7	110.1	102.4							

**05034** Извоз роба  
- материјал за репродукцију (USD)  
Exports of goods  
- intermediates (USD)



**05035** Извоз роба  
- роба за личну потрошњу (USD)  
Exports of goods  
- consumer goods (USD)

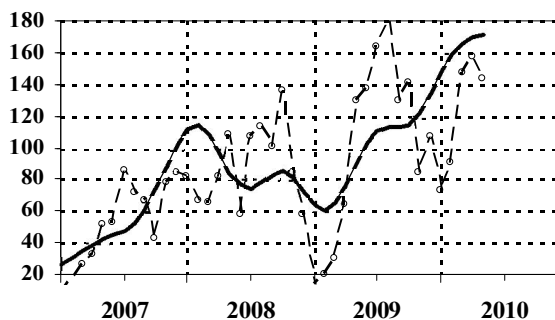


Ø 2009=100

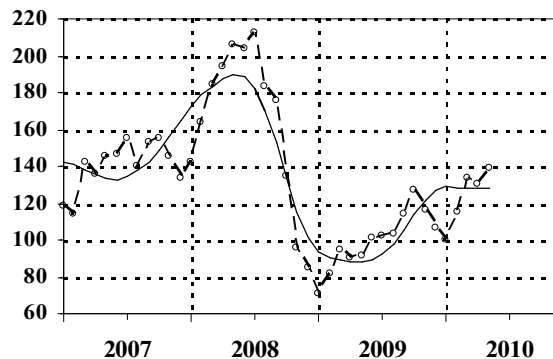
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05034	2008	117.1	135.6	151.0	156.1	166.4	160.0	176.8	154.6	150.5	134.2	100.8	89.2
05034	2009	70.3	77.1	92.3	91.2	97.6	106.8	105.9	101.1	109.4	125.7	116.7	105.9
05034	2010	92.8	103.4	126.8	124.2	125.8							
05035	2008	77.7	96.1	104.9	101.9	112.7	113.2	128.3	104.0	115.4	118.8	96.9	111.6
05035	2009	74.4	72.6	99.7	76.5	106.4	115.2	106.6	92.9	117.7	115.4	113.7	109.0
05035	2010	68.9	80.8	98.1	89.5	91.5							

**05001** Извоз  
- енергија (USD)  
Exports  
- energy (USD)



**05002** Извоз - интермедијарни производи,  
осим енергије (USD)  
Exports - intermediary products,  
except energy (USD)

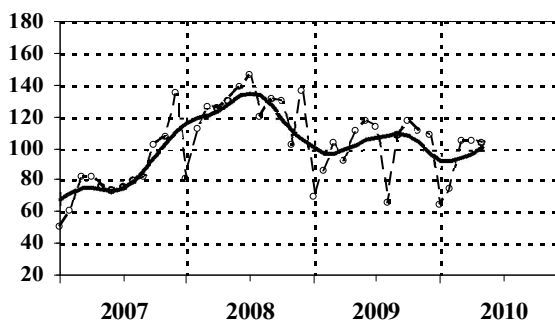


Ø 2009=100

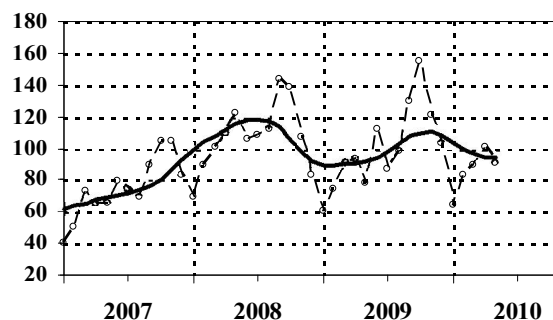
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05001	2008	81.8	66.4	65.7	82.1	108.8	57.9	107.5	112.6	100.7	135.9	84.1	58.3
05001	2009	13.9	20.2	29.5	63.9	129.1	136.9	163.9	181.0	129.5	141.3	84.5	106.3
05001	2010	73.5	90.9	147.4	156.9	143.1							
05002	2008	142.4	164.2	184.0	194.5	206.1	203.6	212.5	183.7	175.2	134.8	95.7	84.9
05002	2009	71.0	81.1	94.1	90.1	91.1	101.6	102.7	103.0	114.4	127.1	116.7	107.0
05002	2010	99.7	115.5	133.9	130.6	138.5							

**05003** Извоз  
- капитални производи (USD)  
Exports  
- capital products (USD)



**05004** Извоз - трајни производи  
за широку потрошњу (USD)  
Exports - durable products  
for consumption (USD)

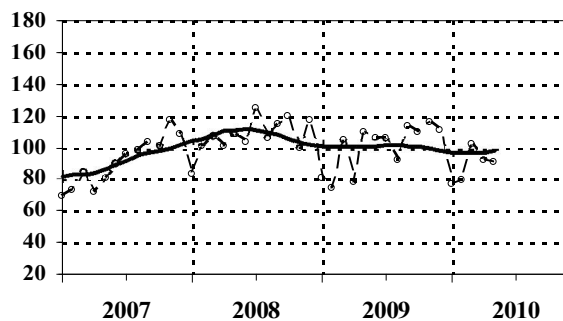


Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05003	2008	80.7	111.5	125.4	124.6	129.6	139.0	145.5	119.9	131.1	129.1	101.6	135.4
05003	2009	68.9	86.0	103.4	92.4	110.2	116.4	113.1	65.2	108.2	116.6	110.8	108.7
05003	2010	64.1	74.1	104.4	104.2	103.4							
05004	2008	69.0	89.3	100.7	109.0	121.9	105.4	107.9	112.1	142.9	138.6	107.5	82.6
05004	2009	60.2	74.7	90.5	92.9	77.4	112.0	87.3	97.7	129.7	154.7	120.4	102.6
05004	2010	63.9	83.2	89.1	101.0	90.6							

**05005 Извоз - нетрајни производи  
за широку потрошњу (USD)  
Exports - non-durable products  
for consumption (USD)**

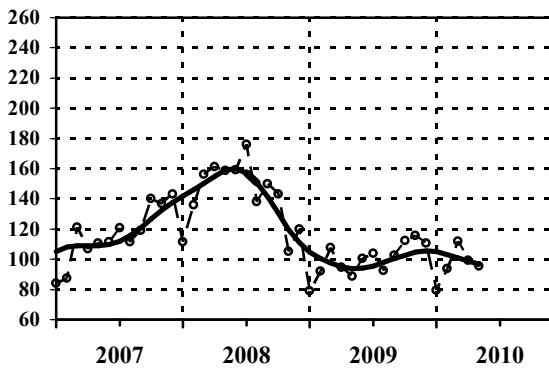


Ø 2009=100

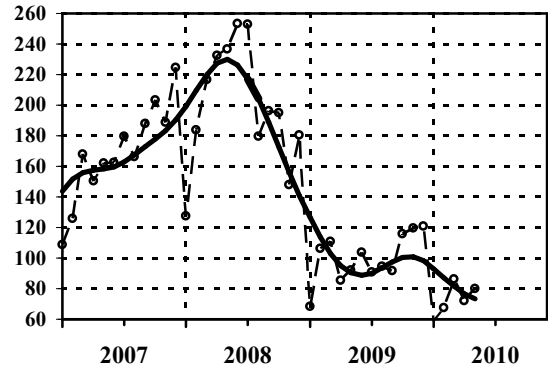
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05005	2008	83.1	100.8	106.5	100.3	108.6	103.5	124.2	105.6	114.4	119.6	99.9	117.4
05005	2009	81.1	74.7	104.9	78.3	110.0	105.2	105.2	91.5	112.6	110.0	116.0	110.3
05005	2010	76.1	78.9	102.2	91.5	90.5							

**05040** Увоз роба  
- укупно (USD)  
Imports of goods  
- total (USD)



**05043** Увоз роба  
- средства рада (USD)  
Imports of goods  
- capital goods (USD)

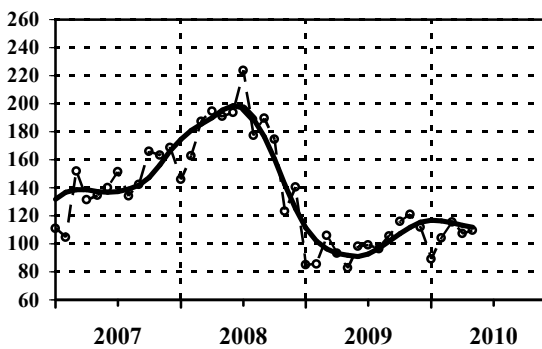


Ø 2009=100

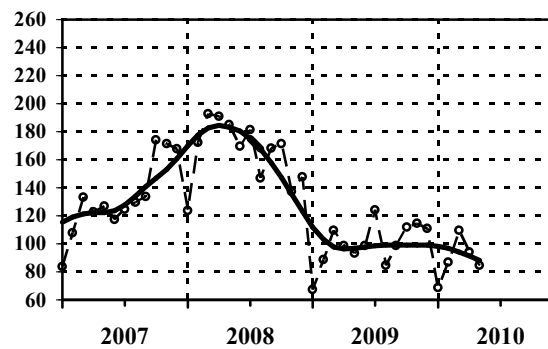
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05040	2008	111.5	135.8	156.1	161.2	158.7	159.2	176.2	137.9	150.0	143.0	105.3	119.9
05040	2009	79.1	92.1	107.5	94.6	88.7	100.4	103.8	92.6	102.6	112.2	115.9	110.5
05040	2010	79.6	93.7	111.7	99.1	95.6							
05043	2008	127.5	183.8	216.8	232.5	236.8	253.2	253.1	179.4	196.2	195.0	148.0	180.6
05043	2009	68.5	106.4	110.9	85.5	91.9	103.7	90.8	94.5	91.7	115.7	119.7	120.7
05043	2010	58.9	67.7	86.2	72.2	80.2							

**05044** Увоз роба  
- материјал за репродукцију (USD)  
Imports of goods  
- intermediates (USD)



**05045** Увоз роба  
- роба за личну потрошњу (USD)  
Imports of goods  
- consumer goods (USD)

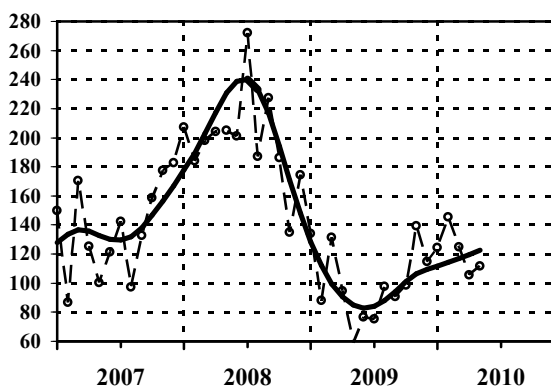


Ø 2009=100

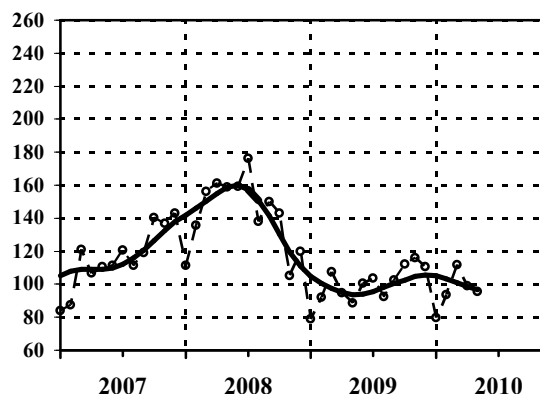
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05044	2008	145.9	162.5	187.4	194.4	190.7	193.7	223.5	177.5	189.6	174.5	123.1	140.5
05044	2009	85.2	85.4	105.9	93.2	82.7	98.2	99.1	96.5	105.6	115.8	121.0	111.6
05044	2010	89.2	103.9	115.4	107.2	109.4							
05045	2008	123.5	172.2	192.8	191.1	184.9	169.5	181.2	146.9	168.2	171.3	137.3	147.9
05045	2009	67.2	88.5	109.6	98.7	93.4	98.6	123.9	84.5	98.5	111.9	114.4	110.8
05045	2010	68.5	86.9	109.4	94.0	84.5							

**05007** Увоз  
- енергија (USD)  
Imports  
- energy (USD)



**05008** Увоз - интермедијарни производи,  
осим енергије (USD)  
Imports - intermediary products,  
except energy (USD)

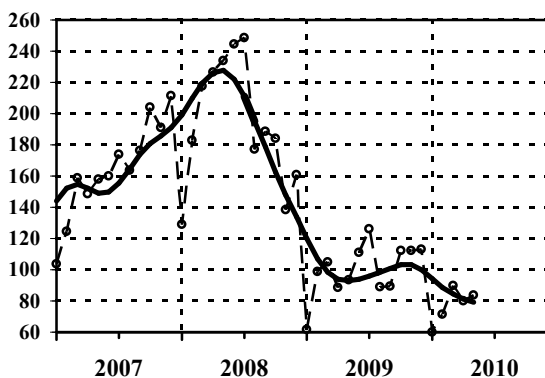


Ø 2009=100

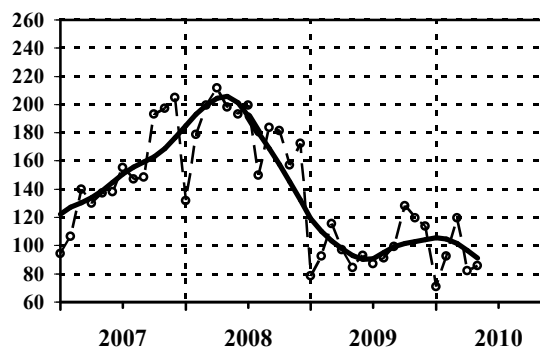
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05007	2008	207.1	184.2	198.1	204.2	205.0	201.1	271.9	187.2	227.4	186.1	135.0	174.6
05007	2009	134.0	87.9	131.4	94.6	59.2	76.5	75.2	97.7	90.8	98.5	139.3	114.9
05007	2010	124.5	145.4	124.8	105.5	111.6							
05008	2008	121.3	152.8	182.0	192.8	187.5	192.4	205.9	177.1	178.9	172.7	117.0	121.2
05008	2009	64.9	84.4	94.5	92.7	94.6	104.3	108.9	98.0	115.4	123.5	113.5	105.5
05008	2010	73.5	84.1	110.4	108.9	106.4							

**05009** Увоз  
- капитални производи (USD)  
Imports  
- capital products (USD)



**05010** Увоз - трајни производи  
за широку потрошњу (USD)  
Imports - durable products  
for consumption (USD)

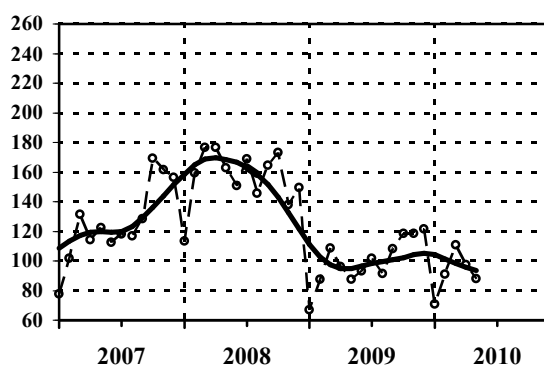


Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05009	2008	128.9	183.0	217.5	226.5	233.7	244.3	248.6	177.3	188.4	183.9	138.2	160.9
05009	2009	61.6	98.7	105.0	88.6	93.4	110.9	126.1	88.8	89.4	112.1	112.2	113.1
05009	2010	59.9	71.3	89.9	80.1	83.8							
05010	2008	131.7	178.6	199.4	211.5	198.0	193.3	199.5	150.0	183.9	181.3	157.0	172.3
05010	2009	78.6	92.4	115.7	97.0	84.2	93.1	87.3	91.0	99.4	128.2	119.5	113.6
05010	2010	70.7	92.4	119.4	82.1	85.9							

**05011** Увоз - нетрајни производи  
за широку потрошњу (USD)  
*Imports - non-durable products  
for consumption (USD)*



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05011	2008	113.2	159.5	176.6	176.4	162.7	150.8	168.7	145.7	164.6	173.0	137.9	149.4
05011	2009	66.8	87.6	108.8	96.3	87.5	93.3	101.8	91.2	108.0	118.5	118.6	121.6
05011	2010	70.9	90.9	110.9	97.4	87.9							

**Запосленост**  
*Employment***Серије базних индекса (просек 2009=100)**  
*Base indices series (average 2009=100)*

<b>Шифра</b>	<b>Назив</b>
<i>Code</i>	<i>Title</i>
<b>07000</b>	<b>Запослени - укупно</b> <i>Employees - total</i>
<b>07005</b>	<b>Запослени - приватни предузетници и запослени код њих</b> <i>Employees - private entrepreneurs and their employees</i>
<b>07010</b>	<b>Запослени у предузећима, установама и организацијама - укупно</b> <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - total</i>
<b>07011</b>	<b>Запослени у предузећима, установама и организацијама - привреда</b> <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - economic activities</i>
<b>07012</b>	<b>Запослени у предузећима, установама и организацијама - ванпривреда</b> <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - non-economic activities</i>
<b>07020</b>	<b>Лица која траже запослење</b> <i>Persons seeking work</i>
<b>07021</b>	<b>Незапослена лица</b> <i>Unemployed</i>
<b>07022</b>	<b>Слободна радна места - понуда рада</b> <i>Job vacancies - the labor supply</i>
<b>07023</b>	<b>Запошљавање - евиденција Националне службе за запошљавање</b> <i>Employment - evidence of National Employment Service</i>

## ЗАПОСЛЕНОСТ

За првих пет месеци 2010. године, **укупна запосленост** је за 2,4% мања од просечне у 2009. години, а за 4,8% од укупне запослености у пет месеци претходне године. **Запосленост приватних предузетника и запослених код њих** показује знатно погоршање (кумулативни пад, у првих пет месеци, на годишњем нивоу износи 8% а у односу на просек претходне године 1,6%). **Запосленост у предузећима, установама и организацијама** у првом кварталу 2010. године је за 2,6% испод просечне запослености у 2009. години и мања је за 3,7% у поређењу са истим периодом претходне године. Кад је реч о запослености у првих пет месеци 2010. године, бележен је пад предузећа, за 2,8% у односу на просек 2009. године и за 3,6% у односу на запосленост предузећа за пет месеци претходне године.

У првом кварталу 2010. **запосленост у привредним делатностима** опада по стопи од 3,6% у односу на просек 2009. и опада за 5,1% у односу на први квартал претходне године. У првих пет месеци ове године, привредна запосленост је за 3,8% испод просечне привредне запослености 2009. а за 4,9% него у истом периоду претходне године. У првом кварталу 2010. године **запосленост у ванпривредним делатностима** пада по стопи од 1,6% у односу на просек 2009. а за 1,9% у односу на исти период претходне године. У првих пет месеци ове године, ванпривредна запосленост је за 0,4% мања од просека 2009, односно за 0,6% од истог периода прошле године.

**Број регистрованих лица која траже запослење** или укупна незапосленост у првом кварталу 2010. већа је за 3,6% од просечне незапослености у 2009. години и за 4,2% од незапослености у првом кварталу 2009. године. У првих пет месеци ове, у односу на исти период претходне године укупна регистрована незапосленост је мања за 3,2%, док је од просека из 2009. године већа за 0,7%. **Број незапослених лица** (која активно траже запослење) у 2010. квартално расте за 2,6% а кумулативно расте за 1,5% у односу на просек 2009. године. Активна незапосленост у првом кварталу ове године расте за 2,3%, а у првих пет месеци ове године опада за 1,5% у односу на исти период 2009. године.

Велики раскорак између високе тражње за радом, изражене **бројем лица која активно траже запослење**, и ниске понуде рада, изражене преко **пријављених потреба за запошљавањем**, је још значајније изражен, у поређењу са бројем слободних радних места. На основу одредби Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености (Службени гласник РС, бр.36/2009, од 15.05.2009. године) НСЗ води евиденцију о пријављеним потребама за запошљавањем, што значи да више не постоји законска обавеза послодавца да достављају НСЗ пријаву о слободним радним местима. Напомињемо да подаци ове две серије нису методолошки упоредиви.

## EMPLOYMENT

In the first five months in 2010, the **total employment** decreased by 2.4%, comparing to the average in 2009, and by 4.8% comparing to the same period of the previous year. The **employment of private entrepreneurs and their employees** was lesser than it was in the same period last year (cumulatively, yearly rate was 8%, and with respect to the average in 2009, the decrease was 1.6%). **Employment in enterprises, institutions and organizations** in the first three months in 2010 was 2.6% below the average in 2009, and 3.7% below the level attained in the same period last year. In the first five months in 2010, the employment in enterprises recorded a decrease of 2.8%, comparing to the average in 2009, and of 3.6% comparing to the same period last year.

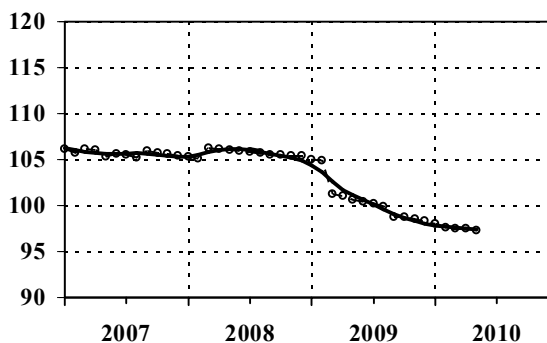
In the first quarter of 2010, **the employment in economics** decreased by 3.6% comparing to the average in 2009, and decreased by 5.1% with respect to the same period last year. In the first five month of this year, employment in economics decreased by 3.8%, comparing to the average in 2009, and decreased by 4.9% comparing to the same period last year. In the first quarter of 2010, **the employment in non-economics** decreased by 1.6% comparing to the average in 2009, and by 1.9% with respect to the same period last year. In the first five months of the current year, employment in non-economics decreased by 0.4% comparing to the average in 2009, and decreased by 0.6% comparing to the same period last year.

**The total number of registered persons seeking work** in the first quarter of 2010, increased by 3.6% in comparison with the average unemployed in 2009, and by 4.2% comparing to the same period last year. The number of registered unemployed decreased by 3.2% in the first five months this year, comparing to same period in 2009, but, compared to the average in 2009, it increased by 0.7%. **The number of unemployed (persons seeking work - actively) observing quarterly**, increased by 2.6%, and cumulatively it increased by 1.5%, with respect to the average in 2009 too. Active unemployment recorded an increase of 2.3%, in first quarter, but in the first five months this year it recorded an increase of 1.5% with respect to the same period in 2009.

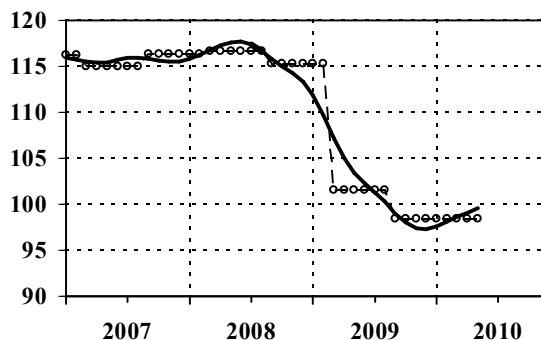
A large gap between the high demand for work, expressed through the **number of persons actively seeking employment**, and low supply of labor, expressed through the reported need for employment is more significantly expressed, than it is in comparison with the number of vacancies. On the basis of the Law on Employment and Unemployment Insurance (Official Gazette, br.36/2009 from 15.05.2009. The) National Employment Service (NES) keep track of reported needs for employment, which means that employer's legal obligation to submit the NES application on vacancies no longer exists. Please note that these two data series are not methodologically comparable.



**07000** Запослени - укупно  
Employees - total



**07005** Запослени - приватни предузетници и запослени код њих  
Employees - private entrepreneurs and their employees

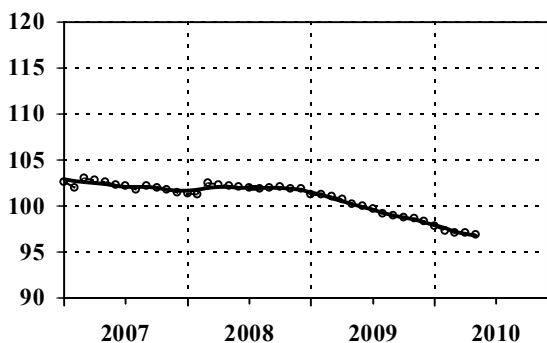


Ø 2009=100

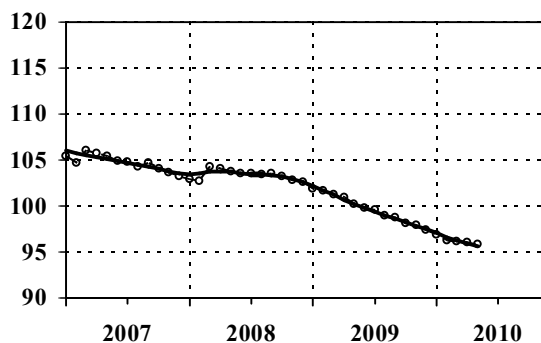
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
-●- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07000	2008	105.3	105.1	106.2	106.1	106.0	105.9	105.8	105.7	105.5	105.5	105.4	105.4
07000	2009	105.0	104.9	101.2	101.0	100.6	100.4	100.2	99.9	98.8	98.7	98.5	98.3
07000	2010	98.0	97.6	97.5	97.5	97.3							
07005	2008	116.4	116.4	116.7	116.7	116.7	116.7	116.7	116.7	115.3	115.3	115.3	115.3
07005	2009	115.3	115.3	101.6	101.6	101.6	101.6	101.6	101.6	98.4	98.4	98.4	98.4
07005	2010	98.4	98.4	98.4	98.4	98.4							

**07010** Запослени у предузећима, установама и организацијама - укупно  
Employees in enterprises, institutions and organizations - total



**07011** Запослени у предузећима, установама и организацијама - привреда  
Employees in enterprises, institutions and organizations - economic activities



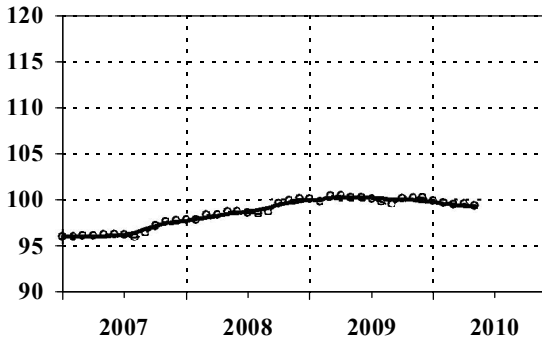
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
-●- оригинална серија / original series

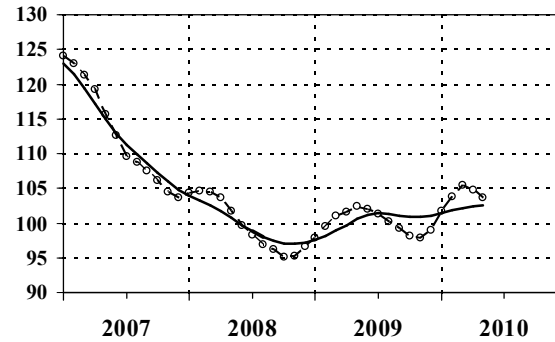
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07010	2008	101.4	101.2	102.5	102.3	102.2	102.1	102.0	101.9	102.0	102.1	101.9	101.9
07010	2009	101.3	101.2	101.0	100.7	100.2	100.0	99.7	99.2	99.0	98.8	98.6	98.3
07010	2010	97.8	97.3	97.1	97.1	96.9							
07011	2008	102.9	102.7	104.3	104.1	103.8	103.5	103.5	103.4	103.5	103.2	102.8	102.6
07011	2009	101.9	101.7	101.3	100.9	100.2	99.8	99.6	99.0	98.7	98.1	97.9	97.4
07011	2010	96.9	96.2	96.1	96.0	95.8							

Напомена: Серије 07010 и 07011 не обухватају приватне предузетнике, лица која самостално обављају делатности и запослене код њих.  
Footnote: Series 07010 and 07011 does not include private entrepreneurs, persons performing activity and their employees.

**07012** **Запослени у предузећима, установама и организацијама - ванпривреда**  
*Employees in enterprises, institutions and organizations - non-economic activities*



**07020** **Лица која траже запослење**  
*Persons seeking work*

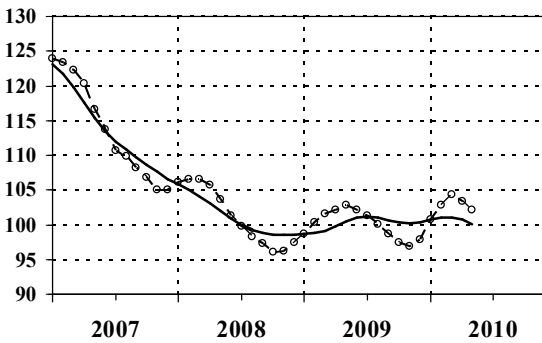


Ø 2009=100

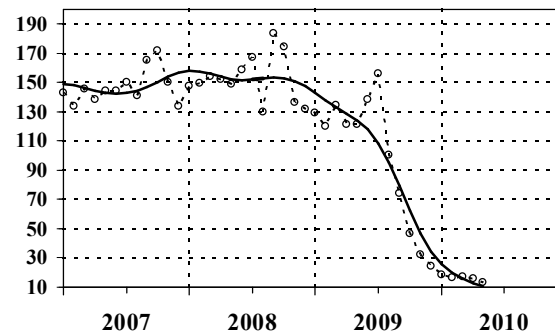
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07012	2008	97.8	97.8	98.3	98.4	98.7	98.7	98.6	98.5	98.8	99.6	99.9	100.1
07012	2009	100.1	99.9	100.4	100.5	100.3	100.3	100.1	99.8	99.6	100.2	100.2	100.2
07012	2010	99.9	99.7	99.5	99.6	99.4							
07020	2008	104.4	104.6	104.5	103.7	101.7	99.7	98.3	96.9	96.2	95.1	95.3	96.6
07020	2009	97.8	99.5	101.1	101.6	102.4	102.0	101.3	100.2	99.3	98.1	97.8	98.9
07020	2010	101.7	103.8	105.4	104.7	103.6							

**07021** **Незапослена лица**  
*Unemployed*



**07022** **Слободна радна места - понуда рада**  
*Job vacancies - the labor supply*



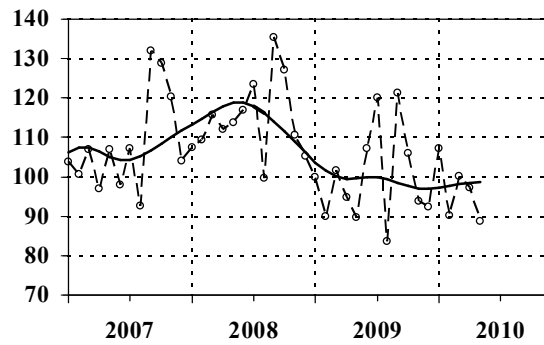
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07021	2008	106.2	106.6	106.5	105.7	103.6	101.3	99.8	98.3	97.3	96.1	96.2	97.4
07021	2009	98.7	100.4	101.6	102.1	102.8	102.2	101.3	100.1	98.7	97.4	96.9	97.8
07021	2010	100.7	102.8	104.3	103.4	102.1							
07022	2008	147.9	149.4	154.3	152.1	149.0	158.7	167.1	130.0	183.6	174.4	136.7	131.8
07022	2009	129.1	119.9	134.3	121.4	121.6	138.7	156.4	100.6	74.3	47.0	32.6	24.2
07022	2010	18.7	16.6	17.4	15.7	13.5							

**Напомена: Серија 07020 не обухвата приватне предузетнике, лица која самостално обављају делатност и запослене код њих.**  
*Footnote: Series 07020 does not include private entrepreneurs, persons performing activity and their employees.*

**07023** **Запошљавање**  
 - евиденција Националне службе за запошљавање  
*Employment*  
 - evidence of National Employment Service



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
 -○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07023	2008	107.5	109.4	115.8	112.0	113.7	116.8	123.5	99.6	135.5	127.2	110.5	105.3
07023	2009	99.8	89.9	101.5	94.7	89.7	107.3	120.1	83.5	121.3	106.0	93.8	92.3
07023	2010	107.1	90.1	100.2	97.2	88.8							



## Расподела

*Distribution*

## Серије базних индекса (просек 2009=100)

*Base indices series (average 2009=100)*

<b>Шифра</b>	<b>Назив</b>
<i>Code</i>	<i>Title</i>
<b>07040</b>	<b>Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - укупно</b> <i>Real average net wages without taxes and contributions - total</i>
<b>07041</b>	<b>Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - привредне делатности</b> <i>Real average net wages without taxes and contributions - economic activities</i>
<b>07042</b>	<b>Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - ванпривредне делатности</b> <i>Real average net wages without taxes and contributions - non-economic activities</i>
<b>09022</b>	<b>Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике</b> <i>Revenues and receipts of the budget - distributed to republics</i>
<b>09023</b>	<b>Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова</b> <i>Revenues and receipts of the budget - distributed to communes and towns</i>

## РАСПОДЕЛА

Просечна исплаћена зарада без пореза и доприноса у марту је износила 33508 динара (у привреди 31334 динара, у ванпривреди 37881 динара), што је номинално укупно повећање за 3,6% (у привреди за 4,4%, у ванпривреди за 2,1%), а реално за 2,5% (у привреди за 3,3%, и ванпривреди за 1,6%), у односу на претходни месец. У априлу је просечна исплаћена нето зарада (34952 динара) већа од зараде у марту за 4,3% (у привреди за 5,8% и ванпривреди за 1,8%) у номиналном износу, док реално то повећање износи 3,6% (у привреди за 5,1%, а за 1,1% у ванпривреди). По други пут, у овој години нето зараде прекидају раст јер су у мају (33463 динара) мање него у претходном месецу. Први пут су прекинуле раст у јануару ове године. Тако, у поређењу са априлом номинално опадају за 4,3% (у привреди за 4,1%, док расту у ванпривреди за 1,2%), а реално смањење износи 5,5% (у привреди за 5,3% и ванпривреди за 5,6%).

**Годишње стопе раста:** за укупне номиналне нето зараде у марту, априлу и мају износе 10,4%, 7,3% и 7,6% а реалне 5,7%, 3,1%, 3,7%, респективно, за номиналне нето зараде у привреди износе 14%, 10,6% и 10,9% а реалне 9,2%, 6,3%, 6,8%, респективно; за номиналне нето зараде у ванпривреди износе 2,8%, 1,3% и 7,1% а реалне -1,4%, -2,6%, -2,5%, респективно.

Просечно исплаћена номинална нето зарада у периоду јануар-мај 2010. године већа је за 3,4% (у привреди за 6,2%, у ванпривреди мање за 1,8%) од просека 2009. а већа за 6,6% (у привреди 9,5%, у ванпривреди 0,9%) од нето зараде из истог периода прошле године.

Номиналне просечне нето зараде у марту, априлу и мају, у односу на децембар 2009. године, опадају по стопама од 8,9%, 5%, 9%. Реалне, такође опадају, и то по стопама од 0,7%, 7,4% и 2,5%, респективно.

**Номинална просечна зарада без пореза и доприноса јавног сектора** у првих пет месеци 2010. номинално је већа за 2% (реално је мања за 2%) у односу на исти период 2009. године. У односу на просечну зараду јавног сектора из 2009. године, (јануар-мај 2010) веће су номинално за 0,04%, а реално мање за 3,8%.

Кумулативно посматрано, за првих пет месеци 2010. у односу на првих пет месеци 2009. године, приходи буџета распоређени буџету Републике већи су за 27,2% (реално за 22,6%), и спорије су расли од прихода буџета распоређених општинама и градовима, који су већи номинално за 2,2% и реално мањи за 1,5% у посматраном периоду.

## DISTRIBUTION

*Average wages (salaries), without taxes and contributions, disbursed in March amounted to 33508 Dinars (in economy 31334 Dinars, in non-economic activities 37881 Dinars), what represents the total nominal increase of 3.6% (in economy by 4.4%, in non-economic activities by 2.1%) and the total real increase by 2.5% (in economy by 3.3%, in non-economic activities by 1.6%), compared to the previous month. In April, comparing to March, average net wage (salary), without taxes and contributions, disbursed (34952 Dinars) was 4.3% greater (5.8% in economy, 1.8% in non-economic activities) nominally, and in real terms, the increase was 3.6% (5.1% in economy, 1.1% in non-economic activities). For the second time this year net earnings growth ceased; in May (33463 Dinars) they were lesser then in the previous month. The net wages decreased for the first time this year, in January. Comparing to the previous month, the net wages decreased by 4.3% (by 4.1% in economy, while in non-economic activities they increased by 1.2) in April, nominally, while the real decrease was 5.5% (5.3% in economy, and 5.6% in non-economic activities).*

*Annual growth rates of net wages in March, April and May amounted, nominally, to 10.4%, 7.3%, 7.6%, while the real growth rates were 5.7%, 3.1%, 3.7%, respectively. In economy, the nominally net wages were 14%, 10.6%, 10.9% and in the real they were 9.2%, 6.3%, 6.8%, compared the same months previous year. In non-economic activities they were 2.8%, 1.3%, 7.1% and in the real terms, they were -1.4%, -2.6%, -2.5%, comparing to the same months of the previous year.*

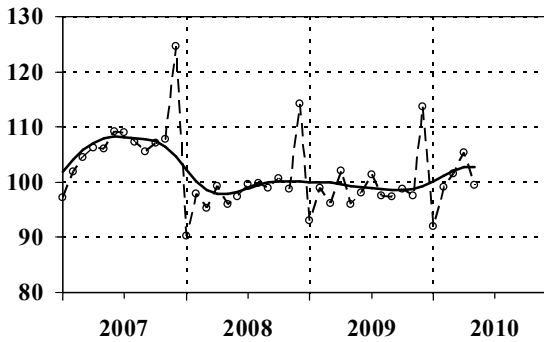
*The average net wages, in period January-May in 2010 increased nominally by 3.4% (by 6.2% in economy, and by -1.8% in non-economic activities) comparing to the average in 2009, and by 6.6% (by 9.5% in economy, by 0.9% in non-economic activities) comparing to the same period last year.*

*Nominal average net wages in March, April and May, compared to December 2009, decreased by: 8.9%, 5% and 9%. Real average wages without taxes and contributions also decreased by: 0.7%, 7.4% and 2.5%, respectively.*

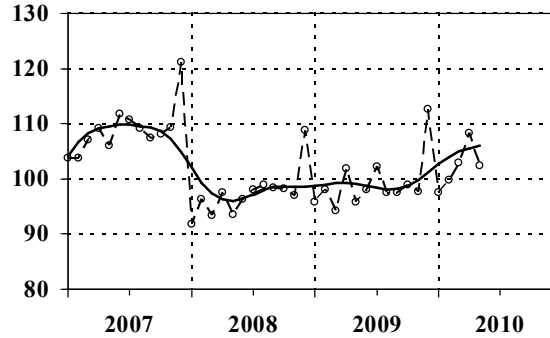
*Average wages, without taxes and contributions, disbursed in public sector, in the first five months in 2010, comparing to the first five months in 2009, increased nominally by 2% (in real terms by -2%). In the same period (January-May 2010), comparing to the average in 2009, they increased nominally by 0.04%, (in real terms, decreased by 3.8%).*

*In the period January-February 2010, comparing to the same period 2009, the budget revenues distributed to republic budgets recorded an increase of 27.2% nominally (the real value increased by 22.6%) and grew slower than budget revenues distributed to communes and towns, which increased by 2.2% nominally, and -1.5% the real value, in this period.*

**07040** Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - укупно  
Real average net wages without taxes and contributions - total



**07041** Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - привредне делатности  
Real average net wages without taxes and contributions - economic activities

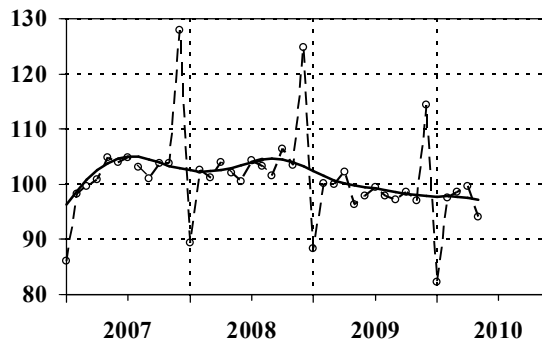


Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07040	2008	90.3	97.9	95.3	99.2	96.0	97.3	99.7	99.8	98.9	100.6	98.7	114.2
07040	2009	93.0	98.9	96.1	102.1	95.9	98.0	101.3	97.6	97.4	98.8	97.5	113.7
07040	2010	91.9	99.1	101.6	105.3	99.5							
07041	2008	91.8	96.3	93.4	97.5	93.6	96.4	98.0	99.0	98.4	98.3	97.0	108.9
07041	2009	95.8	98.1	94.3	101.9	95.8	98.0	102.3	97.6	97.6	99.0	97.7	112.7
07041	2010	97.5	99.8	103.0	108.3	102.4							

**07042** Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - непривредне делатности  
Real average net wages without taxes and contributions - non-economic activities



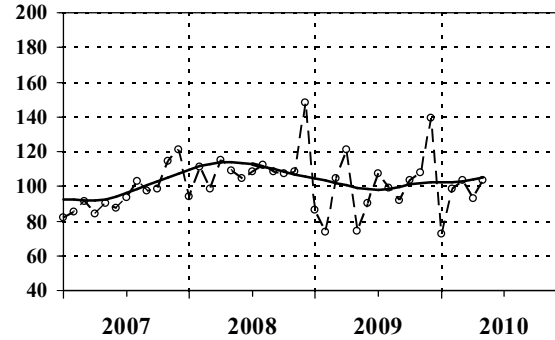
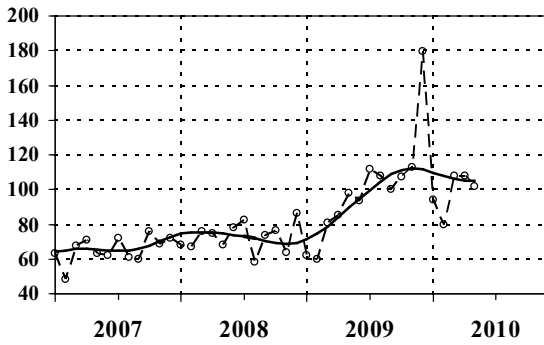
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07042	2008	89.3	102.6	101.1	103.9	102.1	100.5	104.3	103.2	101.6	106.4	103.4	124.8
07042	2009	88.4	100.1	99.9	102.3	96.4	97.8	99.4	97.8	97.2	98.5	97.0	114.4
07042	2010	82.3	97.5	98.5	99.6	94.0							

**09022** Приходи и примања буџета  
- распоређени буџету републике  
Revenues and receipts of the budget  
- distributed to republics

**09023** Приходи и примања буџета  
- распоређени буџетима општина и градова  
Revenues and receipts of the budget  
- distributed to communes and towns



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09022	2008	68.2	66.8	75.7	74.5	68.4	78.3	82.4	58.3	73.6	76.3	63.9	86.2
09022	2009	62.0	59.8	81.1	85.4	97.7	93.6	112.0	108.1	100.2	107.5	112.9	179.8
09022	2010	93.9	79.9	107.7	107.6	101.9							
09023	2008	93.8	111.4	98.6	115.3	108.9	104.4	108.4	112.3	108.5	107.3	108.2	148.0
09023	2009	86.6	73.7	104.8	121.3	74.2	90.1	107.2	99.1	91.8	103.7	108.0	139.4
09023	2010	72.4	98.6	103.5	92.8	103.5							



**Цене**  
*Prices*

**Серије базних индекса (просек 2009=100)**  
*Base indices series (average 2009=100)*

<b>Шифра</b> <i>Code</i>	<b>Назив</b> <i>Title</i>	
<b>06010</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа – укупно</b> <i>Producers' prices of manufactured goods – total</i>	<b>(ланчани индекси)</b> <i>(chain indices)</i>
<b>06014</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа - енергија</b> <i>Producers' prices of manufactured goods - energy</i>	
<b>06015</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа - интермедијарни производи, осим енергије</b> <i>Producers' prices of manufactured goods - intermediary products, except energy</i>	
<b>06016</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа - капитални производи</b> <i>Producers' prices of manufactured goods - capital products</i>	
<b>06017</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа - трајни производи за широку потрошњу</b> <i>Producers' prices of manufactured goods - durable products for consumption</i>	
<b>06018</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа - нетрајни производи за широку потрошњу</b> <i>Producers' prices of manufactured goods - non-durable goods for consumption</i>	
<b>06020</b>	<b>Цене произвођача индустријских производа – укупно</b> <i>Producers' prices of manufactured goods – total</i>	<b>(базни индекси)</b> <i>(base indices)</i>
<b>06040</b>	<b>Цене на мало - укупно</b> <i>Retail prices - total</i>	<b>(ланчани индекси)</b> <i>(chain indices)</i>
<b>06060</b>	<b>Трошкови живота - укупно</b> <i>Consumer prices - total</i>	<b>(ланчани индекси)</b> <i>(chain indices)</i>
<b>06049</b>	<b>Цене на мало - укупно</b> <i>Retail prices - total</i>	<b>(базни индекси)</b> <i>(base indices)</i>
<b>06079</b>	<b>Трошкови живота - укупно</b> <i>Consumer prices - total</i>	<b>(базни индекси)</b> <i>(base indices)</i>

## ЦЕНЕ

Цене произвођача индустријских производа повећане су у мају у односу на претходни месец за 0,6%, а у односу на децембар претходне године за 8,2%. Од почетка године до јуна, по секторима индустрије, у односу на децембар 2009, цене произвођача у просеку су веће: у сектору прерађивачке индустрије за 5,3% а сектору вађења руда и камена за 26,7%, цене производње електричне енергије, гаса и воде порасле су за 11,5%. Посматрано по намени, у мају у односу на април, највише су порасле **цене произвођача енергије** (15,5%), затим **цене произвођача интермедијарних производа, осим енергије** (8,1%) и **цене трајних производа за широку потрошњу** (6,3%), а најмање цене **произвођача капиталних производа** (2,8%) и **цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу** (2,2%). У мају, у односу на април 2010. највише су порасле цене интермедијарних производа (1%) и цене произвођача енергије (0,6%), затим цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу (0,4%) и цене капиталних производа (0,3%), док су најмање порасле цене произвођача трајних производа за широку потрошњу (0,2%).

У априлу и мају **Цене на мало** су имале месечну стопу раста (текући месец у односу на претходни) у априлу, и мају од 1,1%, односно 1%, док су у јуну остале навоу раста у мају.

Напомена: РЗС је у складу са процесом достизања стандарда ЕУ почео од 2007. године са обрачунавањем и објављивањем **Индекса потрошачких цена** (ИПЦ) као основне мере инфлације у Европи, те ће се од 2011. године престати са израдом Индекса цена на мало и Индекса трошкова живота који се у 2010. години публикују у саопштењу (ЦН10) на укупном нивоу.

Према **Индексу потрошачких цена**, укупна месечна инфлација у марту, априлу и мају износи 1,2%, 0,6% и 1,5%, респективно. Укупна годишња стопа инфлације у марту, априлу и мају износи 4,7%, 4,3% и 3,7%, респективно.

**Трошкови живота** су пратили динамику кретања цена на мало, тако да су месечно порасли у априлу за 0,6%, а у мају за 1,3%, док су у јуну остали на нивоу раста из маја. Годишње месечне стопе (текући у односу на исти месец претходне године) трошкова живота за април, мај и јун износе 4%, 3,8% и 3,7%, респективно.

## PRICES

*Producers' prices of manufactured goods in May increased by 0.6% with respect to the previous month, and by 8.2% with respect to December last year. From the beginning of the year until June, observed by industrial sectors, in average, producers' prices were greater than prices in December 2009: in manufacturing by 5.3%, in mining and quarrying by 26.7%, and prices of electricity, gas and water supply increased by 11.5%. Observed by use, in May, with the respect to April, the **producers' prices of energy** had the biggest growth (by 15.5%). The increase of **prices of intermediary products, except energy** was 8.1% and of **prices of durable products** 6.3%. The **prices of capital goods** and the **prices of non-durable products for consumption** increased by 2.8% and by 2.2%, in June with respect to the previous month. In May, with respect to April this year, the greatest increase was recorded in producers' prices of intermediary products (1%) and prices of energy (0.6%), then the prices of non-durable products (0.4%) and the prices of capital goods (0.3%), while the smallest increase was recorded in prices of durable products for consumption (0.2%).*

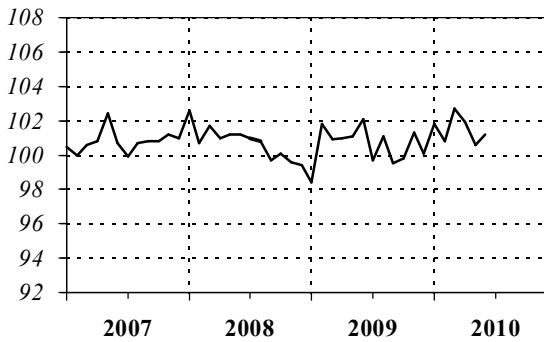
*The retail prices recorded monthly increase (current month compared with previous month) of 1.1% in April and 1% in May, while in June they were at the same level, with the respect to the previous month.*

*Note: SORS started process of achieving EU standards in 2007, by evaluating and realizing **Consumer Prices Index (CPI)** according to those standards. CPI is assumed to be a basic inflation measure in EU countries. In 2011, SORS will leave off evaluating and releasing the former Retail Prices – total and Consumer prices – total base indices that will be evaluated and released during 2010 SORS release CN10.*

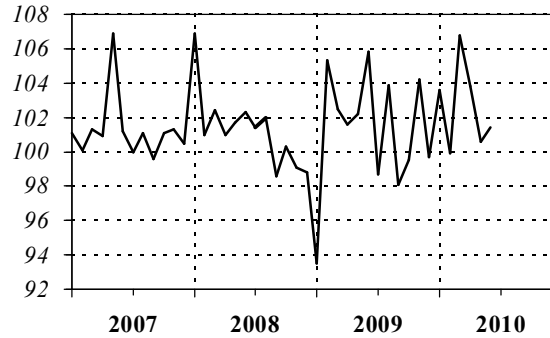
*According to **Consumer Prices Index (CPI)** the monthly inflation - total in March, April and May was 1.2%, 0.6% and 1.5%, respectively. The yearly inflation - total in March, April and May was 4.7%, 4.3% and 3.7%, respectively.*

***Consumer prices** followed the dynamics of retail prices. Monthly increase of consumer prices in April was 0.6%, in May 1.3%, while in June they were at level attained in May. Monthly rates, at yearly level (current month compared to the same month of the previous year) for April, May and June were: 4%, 3.8% and 3.7%, respectively.*

**06010** Цена произвођача индустријских производа  
- укупно (ланчани индекси)  
*Producers' prices of manufactured goods*  
- total (chain indices)



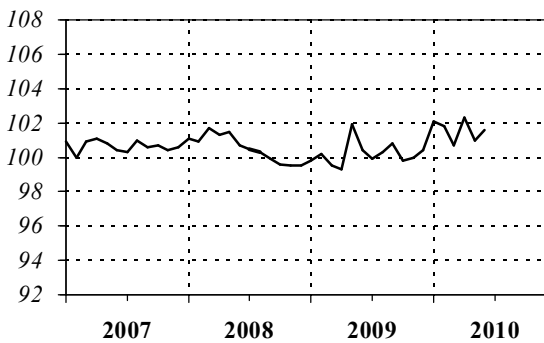
**06014** Цена произвођача индустријских производа  
- енергија  
*Producers' prices of manufactured goods*  
- energy



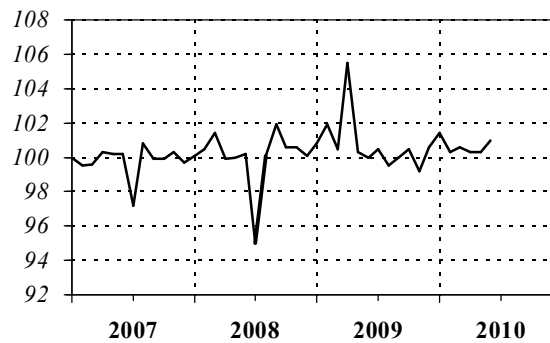
Ланчани индекси / Chain indices  
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06010	2008	102.6	100.7	101.7	101.0	101.2	101.2	101.0	100.8	99.7	100.1	99.6	99.4
06010	2009	98.4	101.8	100.9	101.0	101.1	102.1	99.7	101.1	99.5	99.8	101.3	100.1
06010	2010	101.8	100.8	102.7	101.9	100.6	101.2						
06014	2008	106.9	101.0	102.4	101.0	101.7	102.3	101.4	102.0	98.6	100.3	99.1	98.8
06014	2009	93.5	105.3	102.5	101.6	102.2	105.8	98.7	103.9	98.1	99.5	104.2	99.7
06014	2010	103.6	99.9	106.8	103.8	100.6	101.4						

**06015** Цена произвођача индустријских производа  
- интермедијарни производи, осим енергије  
*Producers' prices of manufactured goods*  
- intermediary products, except energy



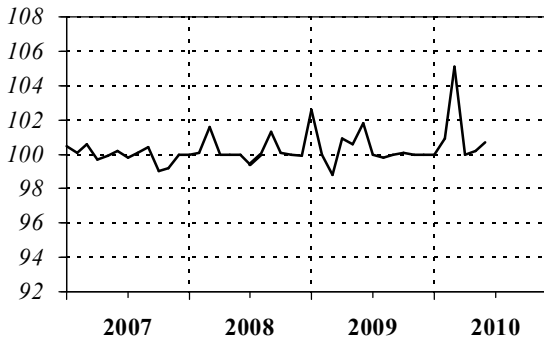
**06016** Цена произвођача индустријских производа  
- капитални производи  
*Producers' prices of manufactured goods*  
- capital products



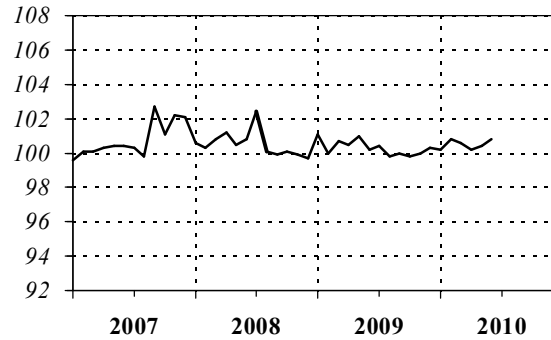
Ланчани индекси / Chain indices  
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06015	2008	101.1	100.9	101.7	101.3	101.5	100.7	100.5	100.3	99.9	99.6	99.5	99.5
06015	2009	99.8	100.2	99.5	99.3	101.9	100.4	99.9	100.3	100.8	99.8	100.0	100.4
06015	2010	102.1	101.8	100.7	102.3	101.0	101.6						
06016	2008	100.1	100.5	101.4	99.9	100.0	100.2	95.0	100.1	101.9	100.6	100.6	100.1
06016	2009	100.8	101.9	100.5	105.5	100.3	100.0	100.5	99.5	100.0	100.5	99.2	100.6
06016	2010	101.4	100.3	100.6	100.3	100.3	101.0						

**06017** Цене произвођача индустријских производа  
- трајни производи за широку потрошњу  
*Producers' prices of manufactured goods  
- durable products for consumption*



**06018** Цене произвођача индустријских производа  
- нетрајни производи за широку потрошњу  
*Producers' prices of manufactured goods  
- non-durable goods for consumption*

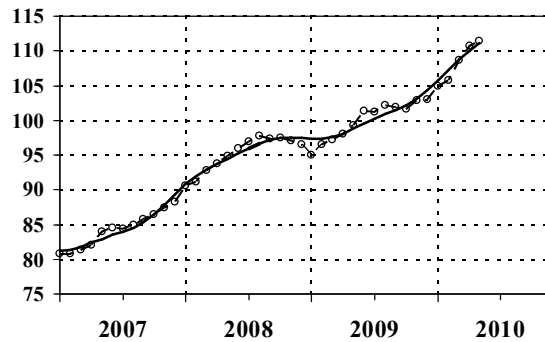


Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06017	2008	100.0	100.1	101.6	100.0	100.0	100.0	99.4	100.0	101.3	100.1	100.0	99.9
06017	2009	102.6	100.0	98.8	100.9	100.6	101.8	100.0	99.8	100.0	100.1	100.0	100.0
06017	2010	100.0	100.9	105.1	100.0	100.2	100.7						
06018	2008	100.6	100.3	100.8	101.2	100.5	100.8	102.4	100.1	99.9	100.1	99.9	99.7
06018	2009	101.1	100.0	100.7	100.5	101.0	100.2	100.4	99.8	100.0	99.8	100.0	100.3
06018	2010	100.2	100.8	100.6	100.2	100.4	100.8						

**06020** Цене произвођача индустријских производа  
- укупно (базни индекси)  
*Producers' prices of manufactured goods  
- total (base indices)*



Ø 2009=100

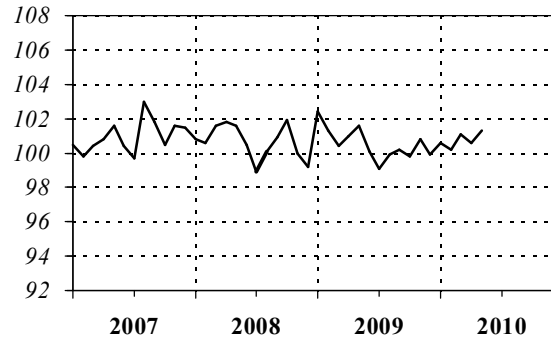
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06020	2008	90.6	91.2	92.8	93.7	94.8	96.0	96.9	97.7	97.4	97.5	97.1	96.5
06020	2009	95.0	96.5	97.2	98.0	99.3	101.3	101.2	102.2	101.9	101.6	102.8	103.0
06020	2010	104.9	105.7	108.6	110.7	111.4							

**06040** Цена на мало - укупно (ланчани индекси)  
Retail prices - total (chain indices)



**06060** Трошкови живота - укупно (ланчани индекси)  
Consumer prices - total (chain indices)

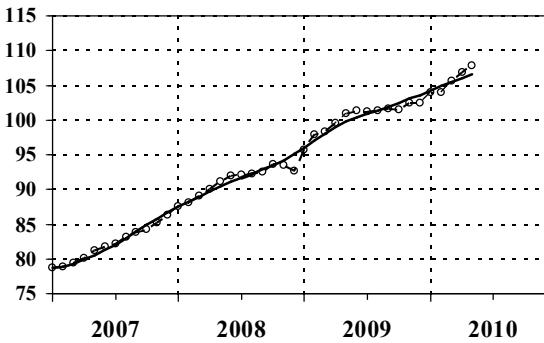


Ланчани индекси / Chain indices

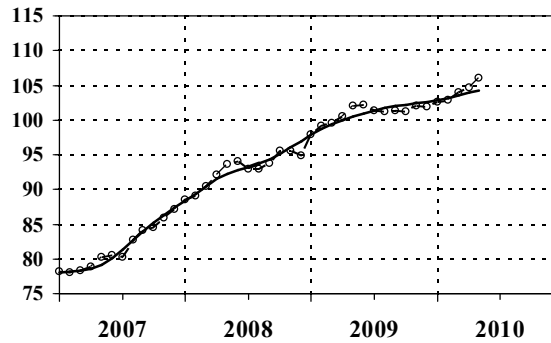
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06040	2008	100.9	100.7	101.2	101.1	101.1	101.0	100.1	100.2	100.2	101.2	99.9	99.0
06040	2009	103.0	102.3	100.5	101.1	101.5	100.4	99.8	100.1	100.3	99.9	101.0	100.1
06040	2010	100.8	100.7	101.6	101.1	101.0							
06060	2008	100.8	100.6	101.6	101.8	101.6	100.5	98.9	100.1	100.9	101.9	100.0	99.2
06060	2009	102.4	101.3	100.4	101.0	101.6	100.1	99.1	99.9	100.2	99.8	100.8	99.9
06060	2010	100.6	100.2	101.1	100.6	101.3							

**06049** Цена на мало - укупно (базни индекси)  
Retail prices - total (base indices)



**06079** Трошкови живота - укупно (базни индекси)  
Consumer prices - total (base indices)



Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component

- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06049	2008	87.5	88.1	89.1	90.1	91.1	92.0	92.1	92.3	92.5	93.6	93.5	92.6
06049	2009	95.7	97.9	98.3	99.5	100.9	101.4	101.2	101.3	101.6	101.5	102.5	102.5
06049	2010	104.0	104.0	105.6	106.8	107.8							
06079	2008	88.5	89.1	90.5	92.1	93.6	94.0	92.9	93.0	93.8	95.6	95.6	94.8
06079	2009	97.9	99.2	99.6	100.5	102.1	102.2	101.3	101.2	101.3	101.2	102.0	101.9
06079	2010	102.6	102.8	103.9	104.6	106.0							



**Монетарни сектор***Monetary sector***Серије базних индекса (просек 2009=100)***Base indices series (average 2009=100)*

<b>Шифра</b>	<b>Назив</b>
<i>Code</i>	<i>Title</i>
<b>13090</b>	<b>Новчана маса М1 - укупно</b> <i>M1 Money supply - total</i>
<b>13091</b>	<b>Готов новац у оптицају</b> <i>Cash in circulation</i>
<b>13392</b>	<b>Депозити по виђењу</b> <i>Sight deposits</i>
<b>13092</b>	<b>Новчана маса М2 - укупно</b> <i>M2 Money supply - total</i>
<b>13110</b>	<b>Новчана маса М3 - укупно</b> <i>M3 Money supply - total</i>
<b>13210</b>	<b>Каматне стопе правних лица на депозите по текућим и жиро рачунима</b> <i>Interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts</i>
<b>13220</b>	<b>Каматне стопе правних лица на орочене депозите до једног месеца</b> <i>Interest rates of legal entities for time deposits up to one month</i>

**МОНЕТАРНИ СЕКТОР**

У марту 2010. године **новчана маса М1** номинално је опала за 4% (реално за 5,4%) у односу на фебруар. У априлу и мају је дошло до месечног раста новчане масе за 2% (реално за 0,8%), односно раста за 1,4% (реално за 0,5%). За првих пет месеци 2010. године, новчана маса је већа за 6,7% (реално мања за 0,6%) у односу на исти период претходне године, а за 2,5% (реално мања за 3%) у односу на просек 2009. године.

Учешће **готовог новца у оптицају** у новчаној маси у марту 2010. године износи 38,2%, док у априлу и мају то учешће износи 40%, односно 36,5%. Стање готовог новца у оптицају (85,9 милијарди динара) у марту је номинално мање за 4,5% од стања у фебруару, а реално за 5,9%. У априлу је готов новац у оптицају номинално већи за 4,2%, а реално за 3%, у односу на претходни месец. У мају је маса готовог новца (84,9 милијарди динара) номинално мања за 5,1%, а реално за 5,9% од масе готовог новца из априла.

У исто време **депозитни новац** у марту, априлу и мају бележи номиналне месечне стопе: -3,7%, 0,7% и 5,6%, респективно, а реалне стопе: -5,2%, -0,4% и 4,7%, респективно.

У марту је дошло до номиналног смањења **новчане масе М2** за 1,5% (реално за 3%), у априлу расте спорије за 1,8% (реално за 0,6%), а у мају номинално расте брже за 2,1% (реално за 1,2%).

**Новчана маса М3** у марту је за 0,1% номинално већа у односу на фебруар ове године (реално мања за 1,5%), док у априлу и мају бележи номиналне месечне стопе раста од 0,8% и 4,2%, а реалне од -0,4% и 3,3%.

**Каматне стопе правних лица на депозите на текућим и жиро рачунима**, као и на **орочене депозите до једног месеца, на месечном нивоу**, у номиналном износу дате су у табелама на следећој страни. Осим номиналних, на графиконима су приказане и реалне вредности каматних стопа.

**Реалне каматне стопе правних лица на депозите на текућим и жиро рачунима** негативне су у свим месецима 2007-2010. осим у фебруару 2007. године, затим јулу, новембру и децембру 2008. и месецима друге половине 2009. године.

Реалне вредности **каматних стопа правних лица на орочене депозите до једног месеца** у периоду јануар-мај 2010. године варирају од -1,9% до 2,2%.

**MONETARY SECTOR**

In March, the **money supply M1** decreased nominally by 4% (in real terms by 5.4%), with respect to February. In April and May, money supply recorded monthly change rates (in comparison to the previous month): 2% (in real terms 0.8%), and 1.4% (in real terms 0.5%). In the first five months in 2010, money supply increased by 6.7% (in real terms -0.6%) with respect to the same period last year, and by 2.5% (in real terms -3%) with respect to the average in 2009.

The share of **cash in circulation** in March 2010 amounted to 38.2%, and in April and May it amounted to 40% and 36.5%. In March, cash in circulation (85.9 billion Dinars) decreased by 4.5%, nominally, and decreased by 5.9% in real terms, compared to February. In April, cash in circulation increased nominally by 4.2%, (in real terms 3%), with respect to March. In May, cash in circulation (84.9 billion Dinars) recorded 5.1% nominal decrease, and 5.9% decrease in real terms, comparing to April.

At the same time, in March, April and May **deposit money** nominally changes by -3.7%, 0.7% and 5.6%, respectively, and in real terms by -5.2%, -0.4% and 4.7%, respectively.

In March, the **money supply M2** decreased nominally by 1.5% and by 3% in real terms. In April, it increased by 1.8% and by 0.6% in real terms. In May it increased nominally by 2.1% and by 1.2%, in real terms.

The **money supply M3** in March increased nominally by 0.1% (in real terms by -1.5%) with respect to February. In April, with respect to March, money supply M3 increased nominally by 0.8% (by -0.4% in real terms), and in May, the growth rates were: in nominal terms 4.2%, and 3.3% in real terms.

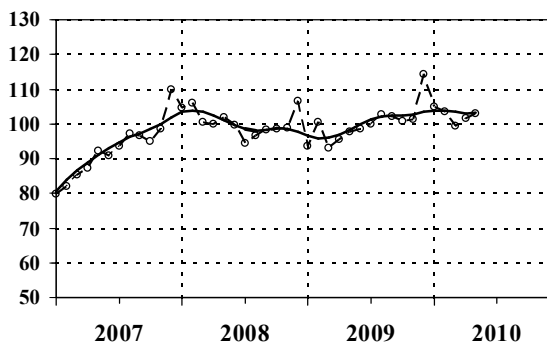
**Interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts and on time deposits up to one month** (on monthly level, in nominal terms) are presented in the tables on the next page. Real and nominal values of these interest rates are presented on graphs.

**Real interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts** follow the trend being negative during the whole period 2007-2010, except in February 2007, and in the months of the second half of the year 2009.

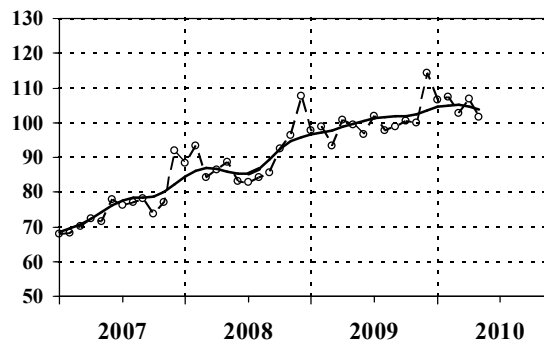
Real values of **interest rates of legal entities for time deposits up to one month** vary from -1.9% to 2.1%, in period January-May.



**13090** Новчана маса М1  
- укупно  
M1 Money supply  
- total



**13091** Готов новац у оптицају  
Cash in circulation

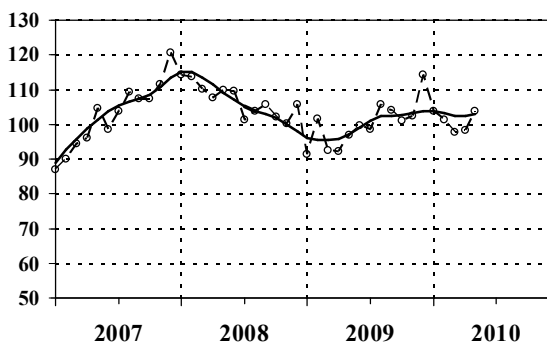


Ø 2009=100

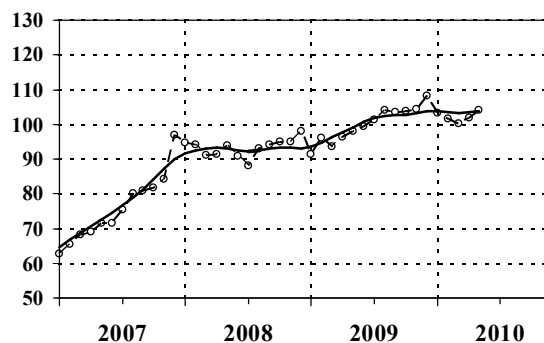
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13090	2008	104.6	106.1	100.5	99.8	102.0	99.7	94.5	96.5	98.2	98.5	98.8	106.5
13090	2009	93.6	100.5	92.9	95.4	97.8	98.6	99.8	102.7	102.2	100.8	101.4	114.3
13090	2010	104.8	103.6	99.5	101.5	102.9							
13091	2008	88.3	93.2	84.1	86.5	88.6	83.1	82.7	84.3	85.5	92.4	96.4	107.7
13091	2009	97.7	98.7	93.3	100.8	99.5	96.7	101.9	97.8	98.9	100.5	99.9	114.2
13091	2010	106.6	107.4	102.6	106.9	101.5							

**13392** Депозити по виђењу  
Sight deposits



**13092** Новчана маса М2  
- укупно  
M2 Money supply  
- total

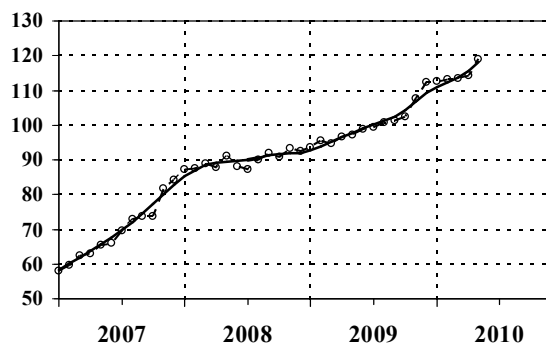


Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13392	2008	114.3	113.7	110.1	107.7	109.8	109.5	101.3	103.8	105.6	102.1	100.1	105.7
13392	2009	91.3	101.5	92.6	92.3	96.8	99.7	98.5	105.6	104.1	101.0	102.4	114.3
13392	2010	103.7	101.4	97.6	98.3	103.8							
13092	2008	94.6	94.2	91.2	91.5	94.0	90.7	88.1	92.9	94.2	95.0	95.1	98.0
13092	2009	91.4	96.2	93.7	96.3	98.0	99.4	101.3	104.0	103.4	103.7	104.4	108.3
13092	2010	103.2	101.6	100.1	101.9	104.0							

**13110** Новчана маса М3  
- укупно  
M3 Money supply  
- total

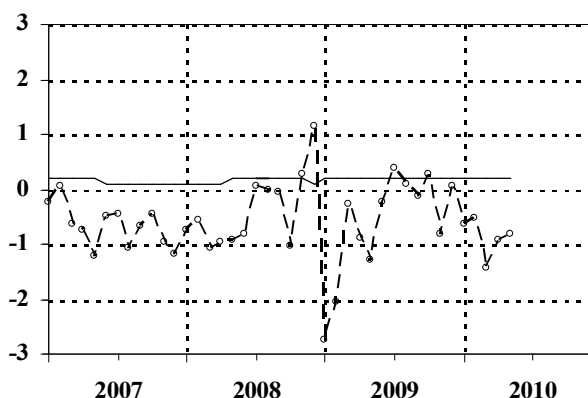


Ø 2009=100

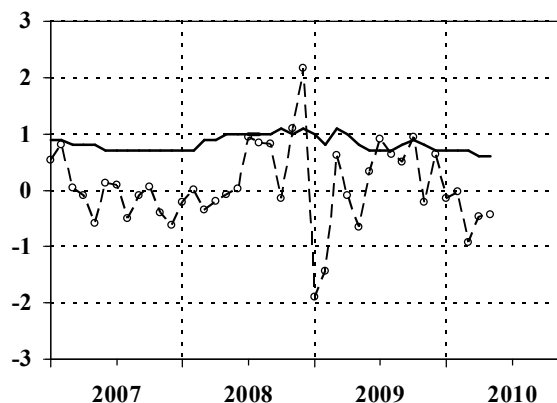
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component  
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13110	2008	87.2	87.5	88.8	87.8	91.2	88.2	87.3	90.1	91.8	90.8	93.2	92.4
13110	2009	93.6	95.6	94.6	96.6	97.1	98.9	99.3	100.7	101.3	102.4	107.6	112.3
13110	2010	112.7	113.3	113.4	114.3	119.1							

**13210** Каматне стопе правних лица  
на депозите по текућим и жиро рачунима  
Interest rates of legal entities  
for deposits on current and giro accounts



**13220** Каматне стопе правних лица  
на орочене депозите до једног месеца  
Interest rates of legal entities  
for time deposits up to one month



Ø 2009=100

- - o - - реалне каматне стопе / real interest rates  
— номиналне каматне стопе / nominal interest rates

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13210	2008	0.13	0.14	0.13	0.14	0.17	0.16	0.17	0.20	0.16	0.16	0.17	0.14
13210	2009	0.19	0.19	0.22	0.20	0.20	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.17	0.17
13210	2010	0.17	0.16	0.20	0.20	0.20							
13220	2008	0.68	0.71	0.85	0.91	1.03	1.02	1.04	1.04	1.02	1.06	1.00	1.15
13220	2009	1.05	0.83	1.12	1.00	0.84	0.74	0.70	0.73	0.80	0.85	0.79	0.74
13220	2010	0.65	0.60	0.70	0.60	0.60							

**МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА****METHODOLOGICAL EXPLANATIONS**

Публикација ТРЕНДОВИ има за циљ да носиоцима економске политике земље пружи ажурну информацију о текућим кретањима у привреди, као и о њиховим дугорочним и/или цикличним понашањима. Зато је на графиконима приказана и тренд-циклус компонента, заједно са оригиналним месечним подацима, док су у табелама дати само оригинални подаци - базни или ланчани индекси за текућу и две претходне године.

База индексних података који се презентују годишње се ажурира прерачунавањем индекса текуће године у односу на претходну годину као базу (=100).

За сваку презентовану област економске активности даје се и текстуална анализа кретања праћених појава за период обрађен у датом броју публикације.

Почев од првог броја ове публикације (март 2004), серије из (одговарајућих) области се приказују према **Класификацији делатности (КД)** која се примењује од јануара 2001. године, а знатно се разликује од **Јединствене класификације делатности (ЈКД)** која је била у примени више од 20 година. Део података по КД статистика прикупља од јануара 2004, док се подаци за претходне месеце добијају компилацијом старих података из ЈКД у КД.

ТРЕНДОВИ, као и база података иза њих, заснивају се на подацима Републичког завода за статистику Србије и Народне банке Србије, а од јануара 2003. и на подацима Министарства финансија и економије - Управа за јавна плаћања, Централа, Београд. Од јануара 2003. послове ЗОП-а, о бруто наплати и расподели јавних прихода, преузеле су Национална штедионица и Министарство финансија - Управа за трезор - Централа Београд, потребни подаци су расположиви. Податке о новчаним токовима прикупљају пословне банке и прослеђују их Народној банци Србије.

**Посебно напомињемо** да од другог квартала 1999. године серије не садрже податке за Косово и Метохију.

*The ultimate aim of the TRENDS publication is to provide accurate information on current economic trends to the economic policy makers, as well as information on their long-term and/or cyclical behavior. For this reason, the graphs present both, the original monthly data and the trend-cycle components, while the tables present only original data - base or chain indices for the current and two previous years.*

*Database of index data, which are presented in the publication, is being made accurate by recalculating indices according to the preceding year as the referent year (=100).*

*For each sector of economic activities covered by the publication, there is a regular short analysis of current economic trends in the observed period.*

*Starting March 2004, when the first issue of this publication was announced, data series (for appropriate sectors) are presented in terms of **Classification of Activities (CA)**, which has been applying since January 2001. There is quite a difference between CA and **Uniform Classification of Activities (UCA)**, which was in use for over twenty years. Statistics has been collecting data by CA methodology for some of the sectors since January 2004, while data for previous months are obtained by compiling data collected by UCA methodology.*

*TRENDS, as well as data base beyond, use data collected by Statistical Office of the Republic of Serbia, by National Savings Bank and, since January 2003, by Ministry of Finances and Economy - Directorate for public payments in Belgrade (Also, since January 2003, tasks of Clearing and Payment Service concerning data collection for gross revenues and distribution of public revenues, have been taken over by National Savings Bank and Ministry of Finances – Treasury Administration, Belgrade and these requisite data are available. The data on monetary flows have been collected by commercial banks and passed to National Bank of Serbia).*

***Specially remarked** is the fact that starting the second quarter 1999, all the series do not include data for Kosovo and Metohia.*

Серије података о привредним кретањима покривају следеће области:

- (1) Активности,
- (2) Финална тражња,
- (3) Спољна трговина,
- (4) Запосленост,
- (5) Расподела,
- (6) Цене и
- (7) Монетарни сектор.

#### База података

У Републичком заводу за статистику све серије у статистици су организоване у базу података (сачињену из две аналогне логичке целине ТРЕНДАГРЕГАТ и ТРЕНДИНДЕКС). База садржи преко 600 серија.

У публикацији: "Упутство за коришћење базе индекса Економски тренд - ЕКТ серија индекса о привредним кретањима" (ММ бр. 384, СЗС, 1999), објашњена је процедура којом се може приступити базама података. Слична процедура ће бити примењена и на инсталацији Републичког завода за статистику и описана у адекватној, аналогној публикацији.

На сличан начин ће бити компилиране методолошке публикације у којима је описана концепција изградње база временских серија : "Интерна методологија базе података - Серије агрегата и индекса о привредним кретањима-Екотренд" (РД, год-VII, бр. 7, СЗС, 1993) и "База индекса Економски тренд - ЕКТ - Припрема и ажурирање серија индекса о привредним кретањима за СР Југославију" (МСРД бр. 36, СЗС, 1997).

#### Остале методолошке напомене

**Тренд - циклус** компонента је рачуната методом *X11*, компјутерским пакетом *X11-ARIMA*, који је развила канадска статистика.

*Trends for economic indicators cover the following areas:*

- (1) *Activities,*
- (2) *Final demand,*
- (3) *External trade,*
- (4) *Employment,*
- (5) *Distribution,*
- (6) *Prices,*
- (7) *Monetary sector.*

#### *Data bases*

*There is time series data base available in Statistical Office of Republic of Serbia. The base consists of two analogue logical parts: TRENDAGREGATE and TRENDINDEX. There are over 600 time series in the base.*

*The publication titled "Instructions for Use of Index Data Base Economic Trend - EKT Indices Series on Economic Trends" (MM, No. 384, FSO, 1999), edited by FSO of Yugoslavia, describes the procedure which enables access to the bases. The similar procedure is going to be applied in the Republic Statistic, and is going to be described in the adequate publication*

*Another two methodological publications that explain the plan for building time series data bases are also going to be compiled: "Internal Methodology of Data Base - Series of Aggregates and Indices on Economic Trends - Ekotrend", (RD, Year - VII, No. 7, FSO, 1993) and "Economic Trend Database - EKT- Creation and Updating of Index Series on Economic Trends for FR Yugoslavia" (MSRD, No. 36, FSO, 1997).*

#### *Other methodological remarks*

*The trend - cycle component is calculated by X11 method, by means of the X11-ARIMA program package, developed by Statistics of Canada.*

Серије **индекса индустријске производње (укупно и по секторима)**, као и одговарајуће серије **залиха готових производа у индустријској производњи**, изведене су из података о физичком обиму производње према статистичкој методологији пондерисања и агрегирања података из ове области.

**Часови рада на градилиштима** обухватају стварно одрађене часове радника ангажованих на градилиштима у редовном радном времену, као и у прековременим сатима, за све раднике у предузећима из области грађевинарства, као и у јединицама које обављају грађевинску делатност а налазе се у саставу неграђевинских предузећа.

**Просечну нето зараду запослених**, без пореза и доприноса, према методологији Републичког завода за статистику, чини просечна бруто зарада умањена за порезе и доприносе. **Бруто зараду запослених** чине: зараде које су запослени остварили за обављен рад и време проведено на раду, увећана зарада, накнада зараде и друга примања.

Подаци о **примањима и издавањима становништва** се неће надаље евалуирати, те се одговарајуће серије завршавају са децембром 2002. године.

У складу са Законом о изменама и допунама Закона о радним односима ("Службени гласник РС" бр. 28/2001), од 1.6.2001. године **зараде запослених** прате се по бруто обрачуну.

**Номинални монетарни агрегат** - новчана маса **М1**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир готовог новца у оптицају и депозитног новца.

**Депозитни новац** обухвата средства на жиро, текућим и другим рачунима власника новчаних средстава, као и новчана средства на рачунима локалне самоуправе са плаћањима без ограничења.

*Index series of industrial production (total and by sectors), as well as analogues index series of stocks of manufactured goods in industrial production, are obtained from data on volume of the production by means of statistical methodology for evaluation of totals from weighted data.*

*Hours of work performed at construction sites include working hours of workers engaged at construction sites during the regular working time and overtime work, for all the workers in enterprises from the field of construction, as well as in the units that perform construction activity and are in composition of non-construction enterprises.*

*Average net wages (salaries) of the employees', without taxes and contributions (according to the methodology applied by Statistical Office of Serbia) are represented by wages (salaries) - gross, reduced for taxes and contributions. Employees' wages (salaries) - gross consist of: wages realized by employees for work done and time spent at work, higher wages, remunerations and other incomes.*

*Data on receipts and expenditure of population are not going to be evaluated anymore. Thus, series of these data end by December 2002.*

*According to the Law on Changes and Amendments to the Labor Relations ("Official Gazette of RS" No. 28/2001.), of 1.6.2001 the salaries of the employees are recorded on the gross calculation basis.*

*Nominal monetary aggregate - money supply M1 is presented as a monthly balance and it is defined as the sum of cash money in circulation and deposit money.*

*Deposit money covers resources on giro and current accounts and resources of municipality government with unlimited payments.*

**Номинални монетарни агрегат** - новчана маса **M2**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир новчане масе M1 и динарских депозита (краткорочних и дугорочних).

**Номинални монетарни агрегат** - новчана маса **M3**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир новчане масе M2 и девизних депозита (без старе девизне штедње).

**Каматне стопе** су дате на месечном нивоу.

Сви подаци су дати на месечном нивоу на бази просека претходне године (=100), укључујући и токове монетарних агрегата. Изузетак чине серије о ценама које су представљене и ланчаним индексима (претходни месец = 100). Ово је учињено да би се прегледније пратиле месечне промене цена.

Пре кратке анализе сваке области економске активности, дат је списак презентованих серија.

***Nominal monetary aggregate** – money supply M2 is presented as a monthly balance and it is defined as a sum of money supply M1 and Dinars deposits money (short-term and long-term).*

***Nominal monetary aggregate** – money supply M3 is presented as a monthly balance and it is defined as a sum of money supply M2 and devises deposits money (without old devises savings).*

***Interest rates** are given on monthly level.*

*All data present monthly series based on the preceding year average (= 100), including the trends of monetary aggregates. The exception are the series on prices represented by base indices as well as by the chain monthly indices (preceding month = 100). This has been done in order to obtain a better insight on monthly changes of prices.*

*For each economic activity sector, before short analytic comments, there is a list of the presented series.*

*CIP* – Каталогизација у публикацији  
Народна библиотека Србије, Београд

311

**ТРЕНДОВИ** = *Trends* / Република Србија.  
Републички завод за статистику ; за издавача  
Драган Вукмировић . - 2004 (март) - . -  
Београд (Милана Ракића 5) : Републички  
завод за статистику , 2004- (Београд :  
Републички завод за статистику) . - 29 *cm*

*ISSN* 1820-1148 = Трендови - Република  
Србија. Републички завод за статистику  
*COBISS. SR-ID* 114642700

**Штампа:**

Република Србија,  
Републички завод за статистику Србије  
Београд, Милана Ракића 5

**Тираж:** 20***Printed by:***

*Republic of Serbia,  
Statistical Office of the Republic of Serbia  
Belgrade, Milana Rakića 5*

***Circulation:*** 20